

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Srednjobosanski kanton / Kanton Središnja Bosna
Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede
Kantonalna uprava za šumarstvo
Travnik, *Stanična 43 tel./fax (030) 518-512*
sbksumarstvo@bih.net.ba

IZVJEŠTAJ O RADU

za period 01. 01. 2011. do 31. 12. 2011. godine

Travnik, maj 2012. godine

SADRŽAJ

1. Uvodni dio	1
2. Organizaciono ustrojstvo	2
2.1. Ljudski resursi	3
2.2. Radno-kancelarijski prostor	3
2.3. Materijalno-tehnička sredstva	4
3. Aktivnosti na ustrojavanju i vođenju katastra šuma	5
4. Aktivnosti na pripremi kantonalnog šumsko-razvojnog plana	5
4.1. Kantonalni šumsko-razvojni plan	5
4.2. Šumarski program Federacije BiH	6
5. Aktivnosti na praćenju realizacije ŠPO/ŠGO	7
5.1. Stepen realizacije ŠPO/ŠGO za šume u državnom vlasništvu	7
5.1.1. Realizacija obima sječa	7
5.1.2. Realizacija šumsko-uzgojnih radova	9
5.2. Stepen realizacije ŠPO/ŠGO za šume u privatnom vlasništvu	10
5.2.1. Realizacija obima sječa	10
5.2.2. Realizacija šumsko-uzgojnih radova	12
5.3. Stepen realizacije ŠPO/ŠGO za sve šume (državne i privatne)	12
5.3.1. Realizacija obima sječa	12
5.3.2. Realizacija šumsko-uzgojnih radova	13
5.4. Rasadnička proizvodnja i sjemenarstvo	14
5.5. Tehnički prijem radova po projektu za izvođenje	15
5.6. Lovno gospodarstvo	17
5.7. Aktivnosti na izradi informacije o gospodarenju šumama za područje Srednjobosanskog kantona	17
6. Aktivnosti na provođenju mjera integralne zaštite šuma	18
6.1. Zaštita šuma od bespravnog prisvajanja i korištenja	18
6.2. Zaštita šuma od požara i elementarnih nepogoda	19
6.2.1. Zaštita šuma od požara	19
6.2.1.1. Izrada godišnjih planova zaštita od šuma od požara	19
6.2.1.2. Realizacija godišnjih planova zaštita šuma od požara	19
6.2.1.3. Izvještavanje nadležnih o izvršavanju mjera za zaštitu šuma od požara i redovno obavještavanje (dostavljanje izvještaja) o šumskim požarima	20
6.2.1.4. Aktivnosti Koordinacionog tijela na zaštiti šuma od požara	21
6.2.1.5. Aktivnosti na izradi Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu Srednjobosanskog kantona	22
6.2.2. Zaštita šuma od elementarnih nepogoda	23
6.3. Zaštita šuma od bespravnih sječa	23
6.3.1. Zaštita šuma provedbom samostalnih aktivnosti čuvarske službe	23
6.3.2. Zaštita šuma putem realizacije „Operativnog plana za suzbijanje nezakonitih aktivnosti u oblasti šumarstva i drvne industrije na području SBK/KSB“	25

6.3.2.1. Realizacija aktivnosti na zaštiti šuma ugroženih lokaliteta	25
6.3.2.2. Zaštita šuma realizacijom aktivnosti zajedničkog djelovanja na suzbijanju crnog tržišta drvnih sortimenata	26
6.3.3. Zaštita šuma putem realizacije aktivnosti po osnovu zaključka Vlade SBK	27
6.3.4. Uporedni pokazatelj obima bespravnih sječa, konzumenti nelegalne drvne mase i osnovni uzroci nastanka šumskih šteta.	29
6.3.4.1. Uporedni pokazatelj obima bespravnih sječa	29
6.3.4.2. Konzumenti drvne mase koja potiče od bespravnih sječa	30
6.3.4.3. Osnovni uzroci pojave i nastanka šumskih šteta	30
6.4. Zaštita šuma od neplanskog korištenja nedrvnih šumskih proizvoda	32
6.5. Zaštita šuma od biljnih bolesti	32
6.6. Ostale aktivnosti na zaštiti šuma	33
6.7. Aktivnosti na prezentaciji turističkih potencijala šuma	33
7. Aktivnosti u oblasti upravno-pravnih poslova	36
7.1. Aktivnosti na rješavanju upravnog postupka po zahtjevima za odobravanje dozname i sječe za šume u privatnom vlasništvu	36
7.2. Aktivnosti u postupku davanja mišljenja na zamjenu zemljišta	36
7.3. Aktivnosti u provedbi postupka davanja dozvole za krčenje šuma, davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i uspostavi prava služnosti	37
7.4. Pokretanje sudskih postupaka i aktivno učešće putem ovlaštenih uposlenika u svojstvu predstavnika institucije	37
7.5. Saradnja sa kantonalnim šumsko-privrednim društvom u postupcima za naknadu štete počinjene u državnoj šumi	38
7.6 Aktivnosti iz oblasti radno-pravnih odnosa uposlenika	38
7.6.1. Provođenje disciplinskog postupka protiv namještenika	38
7.6.2. Ocjenjivanje državnih službenika i namještenika	39
7.6.3. Ostale aktivnosti iz oblasti radnopravnih odnosa	39
7.7. Izrada i dostavljanje periodičnih i godišnjih izvještaja o radu i programa rada institucije	39
7.8. Uspostava sistema interne kontrole	39
7.9. Administrativno-tehnički poslovi	40
8. Aktivnosti na obilježavanju „ 2011.-Međunarodne godine šuma“	40
8.1. Javni natječaj za učenike osnovnih škola	40
8.2. Naučna konferencija „Šume – indikator kvaliteta okoliša“	40
8.3. Četvrta godišnja zajednička konferencija o šumarstvu BiH	40
8.4. Svečana manifestacija „ 2011.-Međunarodne godine šuma“	41
8.5. Druga Šumarijada FBiH	
8.6. Svečana manifestacija „Međunarodna godina šuma-2011.“ u Travniku	42
9. Aktivnosti na vođenju registara i knjiga evidencije	42
10. Ekonomsko-finansijska analiza	42
10.1. Pregled prihoda	42
10.2. Pregled rashoda	43
10.3. Aktivnosti na praćenju ekonomskog stanja u šumarstvu	43

11. Ostale aktivnosti	44
11.1. Aktivnosti na upoznavanju javnosti sa stanjem u oblasti šumarstva	44
11.2. Aktivnosti na održavanju sastanaka stručnog kolegija	45
11.3. Aktivnosti na provedbi obuka i stručnog usavršavanja	45
11.4. Saradnja s ostalim institucijama i službama	45

1. Uvodni dio

Obaveza izrade i dostavljanja godišnjeg izvještaja o radu Kantonalne uprave za šumarstvo utvrđena je odredbom člana 95. u vezi sa članom 92. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 35/05).

U ovom izvještajnom periodu nastavljena je atmosfera pravne nesigurnosti u šumarskom sektoru u Federaciji BiH i nepostojanja adekvatnog pravnog okvira za djelovanje institucija iz oblasti šumarstva, a koja je započeta još 2009.godine donošenjem Presude Ustavnog suda Federacije BiH (br. U-26/08 od 14.04.2009.godine) po osnovu koje je Zakon o šumama („Službene novine Federacije BiH“, br. 20/02, 29/03 i 37/04), kao i propisi doneseni za njegovo provođenje, prestao da se primjenjuje sa danom 27.11.2009.godine. U nastojanju da se prevaziđe stanje nepostojanja osnovnog materijalnog propisa iz oblasti šumarstva, do donošenja Zakona o šumama, Vlada Federacije BiH je donijela Uredbu o šumama („Službene novine Federacije BiH“, br. 83/09, 26/10, 38/10 i 60/11), koja je stupila na snagu 30.12.2009.godine. U prethodnom izvještajnom periodu, tačnije 12.10.2010.godine Ustavni sud Federacije BiH donio Mišljenje br. U-29/10 kojim je utvrđeno da Vlada FBiH nije imala ni zakonski ni ustavni osnov za njeno donošenje, ali se ista i dalje primjenjivala obzirom da mišljenje Ustavnog suda nema obavezujuće dejstvo. U toku ovog izvještajnog perioda, Ustavni sud Federacije BiH je donio Presudu br. U-28/10 od 23.03.2011.godine, kojom je utvrđeno da nije postojao niti zakonski ni ustavni osnov za donošenje Uredbe o šumama, te je, kao prelazno rješenje ostavljen rok od šest mjeseci od dana objavljivanja Presude u „Službenim novinama Federacije BiH“ da se zakonom uredi materija šumarstva, u kojem roku se može primjenjivati Uredba o šumama. Kako u ostavljenom roku Zakon o šumama nije donesen, dana 06.12.2011.godine Uredba o šumama je po osnovu obavezujuće Presude Ustavnog suda prestala važiti, čime je, još jednom u posljednje tri godine, oblast šumarstva u Federaciji BiH ostala bez osnovnog materijalnog propisa, tako da ovaj izvještajni period završava, a 2012.godina započinje potpunom neizvjesnošću u pogledu statusa i nadležnosti kako Kantonalne uprave za šumarstvo, tako i ostalih institucija i preduzeća iz oblasti šumarstva.

U samom postupku predlaganja novog Zakona o šumama, Kantonalna uprava za šumarstvo je imala aktivnosti na davanju primjedbi, komentara i sugestija na tekst Zakona izrađen od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, po kojem osnovu je održan sastanak stručnog kolegija Uprave u čijem radu su aktivno učešće imali svi članovi kolegija.

Pored navedenog, 2011.godina je bila posebno značajna za oblast šumarstva na međunarodnom nivou. Naime, Generalna skupština UN-a je Rezolucijom broj 61/193 proglasila 2011-u godinu „Međunarodnom godinom šuma“, a u cilju podizanja svijesti društva o značaju šuma, unapređenju održivog gospodarenja šumama i njihovoj zaštiti. Tim povodom su na međunarodnom i nacionalnom nivou svih država članica UN-a tokom cijele godine organizovane brojne aktivnosti, kako bi se široj društvenoj zajednici ukazalo na sve dobrobiti i koristi koje pružaju šumski ekosistemi. Kantonalna uprava za šumarstvo je bila organizator i učesnik nekoliko značajnih aktivnosti održanih u toku godine, a koje su bile usmjerene na obilježavanje Međunarodne godine šuma.

Direktne nadležnosti Kantonalne uprave za šumarstvo proizilaze iz odredbi Uredbe o šumama, koja se primjenjivala najveći dio izvještajnog perioda, a nadležnosti su posebno sadržane u članu 44. iste. Ostali zakoni i podzakonski propisi koje Kantonalna uprava za šumarstvo primjenjuje u svom radu odnosno iz kojih na posredan način proizilaze određene nadležnosti institucije su:

- Zakon o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH („Sl. novine Federacije BiH“, broj 35/05);
- Zakon o državnoj službi u organima uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 29/03, 34/04, 54/04, 67/05 i 8/06);

- Zakon o namještenicima u organima državne službe u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 49/05);
- Zakon o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH, br. 2/98 i 48/99);
- Zakon o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 19/06);
- Zakon o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja („Službene novine Federacije BiH“, broj 71/05);
- Krivični zakon („Službene novine Federacije BiH“, br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05 i 42/10);
- Zakon o prekršajima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 31/06 i 37/10);
- Uredba o kancelarijskom poslovanju organa uprave i službi za upravu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 20/98);
- Uredba o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, br. 75/04 i 38/06);
- Pravilnik o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 34/07 i 14/09);
- Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/07);
- Odluka o uslovima i načinu davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i uspostavi prava služnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj 59/10);
- Uputstvo o načinu obračunavanja, rokovima, i postupku plaćanja naknada za zaštitu i unapređenje šuma („Službene novine Federacije BiH“, broj 44/10);
- Zakon o šumama („Službene novine SBK/KSB“, br. 14/02 i 2/05);
- Uredba o naknadama i drugim materijalnim pravima koja namaju karakter plate („Službene novine SBK/KSB“, br. 2/06, 8/06 i 3/07), i dr.

2. Organizaciono ustrojstvo

U skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK/KSB, Kantonalna uprava za šumarstvo u organizacionom smislu predstavlja upravu koja se nalazi u sastavu Ministarstva. Upravom rukovodi direktor, a ista se sastoji od direkcije Uprave sa sjedištem u Travniku i pet dislociranih unutrašnjih organizacionih jedinica – odjeljenja, kojima rukovode upravnici, sa sjedištima i mjesnom nadležnošću nad općinama Kantona kako slijedi:

- **Odjeljenje Jajce** sa sjedištem u Jajcu (općine Jajce i Dobretići),
- **Odjeljenje Bugojno** sa sjedištem u Bugojnu (općine Gornji Vakuf-Uskoplje, Bugojno i Donji Vakuf),
- **Odjeljenje Novi Travnik** sa sjedištem u Novom Travniku (općine Travnik i Novi Travnik),
- **Odjeljenje Busovača** sa sjedištem u Busovači (općine Busovača i Vitez),
- **Odjeljenje Fojnica** sa sjedištem u Fojnici (općine Kiseljak, Fojnica i Kreševo).

Sa aspekta organizacionog ustrojstva institucije u prethodnom periodu prepoznata je potreba za unapređenjem postojećeg stanja u smislu podizanja stepena efikasnosti, racionalnosti i funkcionalnosti čuvarske službe Uprave. Bitne odrednice u postizanju navedenog odnose se na smanjenje postojećeg broja organizacionih jedinica–dislociranih odjeljenja čime bi se postigla veća koncentracija ljudstva i materijalno-tehničkih sredstava na jednom mjestu i upravljanje značajnim dijelom ljudstva i materijalno-tehničkih sredstava iz jednog centra, uz znatno smanjenje svih pratećih troškova, ali i jačanje direkcije Uprave kroz formiranje dvije

osnovne organizacione jedinice pri direkciji Uprave (službe). Po osnovu istog u 2009. godini sačinjen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Uprave kojim ukupan broj izvršilaca nije promijenjen, već su unutrašnjom preraspodjelom stvoreni uslovi za bolju i efikasniju funkcionalnost u radu, a što je i obaveza Uprave utvrđena zaključkom Vlade SBK broj 01-05-597/08-33 od 29.12.2008. godine. Na predloženi Pravilnik od strane Ureda za zakonodavstvo Vlade SBK dobiveno je pozitivno mišljenje i isti je putem resornog ministarstva upućivan u proceduru na davanje saglasnosti, ali Vlada SBK se nije izjasnila po navedenom osnovu niti je vršeno razmatranje pomenutog Pravilnika. Sačinjavanjem Informacije o gospodarenju šumama Kantona za 2010. godinu od strane Uprave istom je ponovno ukazano na potrebu implementacije predloženog Pravilnika, te je Vlada Kantona razmatrajući pomenutu Informaciju Zaključkom broj 01-05-207/2011-29 od 30.06.2011. godine obavezala nadležno resorno Ministarstvo da pomenuti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Uprave dostavi Vladi Kantona na razmatranje i određenje. Nakon postupanja po navedenom, odlazeći saziv Vlada Kantona je iz nejasnih razloga, svojim Zaključkom br. 01-05-359/11-3 od 26.08.2011.godine vratio Pravilnik predlagaču na doradu, te će daljnje aktivnosti predlagača prema novom sazivu Vlade SBK, prioritetno biti poduzete početkom 2012.godine.

Usvajanjem Pravilnika od strane Vlade SBK i implementacijom istog stvorili bi se uslovi za svrsishodnije i uspješnije obavljanje poslova i radnih zadataka iz nadležnosti Uprave, a posebno iz segmenta integralne zaštite šuma

2.1. Ljudski resursi

U izvještajnom periodu ukupan broj uposlenih u Upravi je bio 103, te je u vezi sa promjenom ukupnog broja zaposlenih u odnosu na stanje na dan 31.12.2010.godine, u toku izvještajnog perioda provedeno sljedeće:

- Prestanak radnog odnosa pripravniku VSS – dipl. ecc nakon obavljenog pripravnčkog staža.
- Jednom namješteniku - čuvaru šuma prestao radni odnos zbog ispunjavanja uvjeta za invalidsku penziju.
- Dva namještenika su privremeno suspendovana iz državne službe, do okončanja krivičnih postupaka pokrenutih protiv njih.

Stanje u pogledu kadrovske popunjenosti sa 31. 12. 2011. godine je sljedeće:

Red.br.	Naziv radnog mjesta	Predviđeno sist.	Popunjeno
1.	Direktor	1	1
2.	Tehnički sekretar	1	1
3.	Upravnik odjeljenja	5	5
4.	Stručni savjetnik	5	3
5.	Viši stručni saradnik	1	-
6.	Stručni saradnik	2	-
7.	Viši samostalni referent	1	-
8.	Viši referent-doznačar	3	-
9.	Viši referent-geometar	2	2
10.	Viši referent-kontrolni lugar	12	12
11.	Viši referent-lugar	71	71
12.	Referent-lugar	6	6
Ukupno po sistematizaciji		110	101
Pripravnik		-	-
Sveukupno		110	101

Kantonalna uprava za šumarstvo u saradnji sa Agencijom za državnu službu Federacije BiH aktivan je učesnik u proceduri prijema državnih službenika, putem članstva u komisijama, dok proceduru oko prijema namještenika provodi putem vlastitih komisija.

Popuna upražnjenih radnih mjesta nije vršena iz razloga što Vlada SBK nije dala saglasnost na Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, a nakon usvajanja istog pristupit će se provedbi aktivnosti po navedenom osnovu.

2.2. Radno kancelarijski prostor

Uprava trenutno raspolaže sa 23. radne kancelarije koje su u organizacionom i teritorijalnom pogledu raspoređene kako slijedi: direkcija Uprave (4), Odjeljenje Jajce (4), Odjeljenje Bugojno (2), Odjeljenje Novi Travnik (5), Odjeljenje Busovača (3) i Odjeljenje Fojnica (5).

Napomena: Još od prethodnog izvještajnog perioda (septembra 2010.godine) smanjen je broj kancelarijskih prostora koje koristi Kantonalna uprava - dvije prostorije koje su koristili uposlenici Odjeljenja Bugojno, općina Bugojno. Zbog rekonstrukcije zgrade u vlasništvu kantonalnog šumskoprivrednog društva, kancelarije su privremeno iseljene, a uposlenici koji su ih koristili, od tada koriste kancelarijski prostor zajedno sa uposlenicima tog Odjeljenja u općini Gornji Vakuf-Uskoplje. Ovakva situacija otežava odvijanje osnovne djelatnosti Uprave u ovom Odjeljenju, a naročito prijem stranaka i postupanje po njihovim zahtjevima, tako da je u narednom periodu neophodno riješiti pitanje smještaja uposlenika Uprave – Odjeljenja Bugojno u općini Bugojno, te sugerišemo da se to pitanje riješi na nivou Vlade SBK, zajedno sa pitanjem smještaja ostalih državnih organa i službi u općini Bugojno.

2.3. Materijalno-tehnička sredstva

Stanje ključnih materijalno-tehničkih sredstava kojima raspolaže Kantonalna uprava za šumarstvo sa 31.12.2011.godine je prikazano u tabeli kako slijedi:

Organizaciona jedinica	Radne prostorije	Laptop	Računari / Printeri	Skener	Telefon i fax. Aparat	Putničko vozilo	Terensko vozilo	Motor	GPS	Foto aparat	Dvogled	Busola	Kopir apar.	Pištolj	Kasa	Pantijika	UPS	Mobitel	Prečnica
1 Direkcija	4	2	8	3	5	1	3	-	8	4	2	4	2	5	1	2	4	2	1
2 Busovača	3	-	3	-	2	-	2	2	3	8	10	9	1	10	1	1	2	22	11
3 N. Travnik	5	1	5	2	3	-	2	10	4	8	20	21	2	19	1	1	3	42	20
4 Jajce	4	-	2	1	2	-	2	5	3	9	12	11	1	11	1	1	1	26	12
5 Bugojno	2	1	4	3	3	-	4	11	6	23	28	27	1	26	1	2	2	56	26
6 Fojnica	5	1	4	-	2	-	4	10	6	18	20	19	1	17	1	1	1	36	18
UKUPNO	23	5	26	8	17	1	17	38	30	70	92	91	8	88	6	8	13	184	88

Na osnovu Odluke Vlade SBK/KSB o otpisivanju dotrajalih i neupotrebljivih stalnih sredstava, te o kvaru i lomu br. 01-02-46/11 od 28.02.2011. godine, Uprava je putem resornog ministarstva predložila, a Vlada donijela Odluku o prodaji stalnih sredstava-motornih vozila br. 01-02-153/2011 od 13.06.2011.godine kojom je Služba za zajedničke poslove SBK/KSB zadužena da metodom javne licitacije provede postupak prodaje sedam otpisanih motora i jednog vozila LADA NIVA, koje je koristila Kantonalna uprava, kao i Odluku o uništavanju stalnih sredstava br. 01-02-154/2011 od 13.06.2011. godine kojom se ista Služba zadužuje da izvrši uništavanje određenih stalnih sredstava otpisanih navedenom Odlukom.

U drugoj polovini izvještajnog perioda Uprava je u saradnji sa Službom za zajedničke poslove provela navedene aktivnosti, odnosno izvršena je prodaja svih motornih vozila i uništavanje ostalih otpisanih sredstava.

3. Aktivnosti na ustrojavanju i vođenju katastra šuma

U skladu sa zakonskim propisima i programom rada za 2011. godinu nadležnost Uprave je da vodi katastar šuma i šumskog zemljišta na području kantona i blagovremeno dostavlja podatke Federalnoj upravi za šumarstvo. U skladu sa navedenom obavezom vođen je katastar šuma i šumskog zemljišta za državne i privatne šume za područje kantona, a osnovni elementi katastra iskazani su putem tabelarnih pregleda na odgovarajućim zakonom propisanim obrascima te dostavljeni Federalnoj upravi za šumarstvo.

Elementi katastra u pogledu površine, zalihe drvene mase i vlasništva nad šumama prikazani su narednim tabelarnim pregledom:

Općina/OJ Šumarija/ŠPP	Državne šume		Privatne šume		Državne i privatne šume	
	Površina (ha)	Zaliha k.d (m ³)	Površina (ha)	Zaliha k.d (m ³)	Površina (ha)	Zaliha k.d (m ³)
Jajce	21.745	4.130.542	2.793	530.496	24.538	4.661.038
Srednjevrbasko	21.745	4.130.542	2.793	530.496	24.538	4.661.038
G. Vakuf-Usk.	27.077	3.115.008	2.848	532.850	29.925	3.115.541
Bugojno	19.460	2.544.880	3.216	340.250	22.676	2.885.130
Donji Vakuf	16.555	2.671.440	2.856	465.290	19.411	3.136.730
Gornjevrbasko	63.092	8.331.328	8.920	1.338.390	72.012	9.669.718
Dobretići	2.062	368.661	898	305.143	2.960	673.804
Travnik	23.192	3.562.867	4.113	854.938	27.305	4.417.805
Novi Travnik	16.069	2.349.807	1.455	230.196	17.524	2.580.003
Vitez	8.688	1.268.903	1.305	144.840	9.993	1.413.743
Busovača-Fojnica	12.873	1.251.943	2.022	301.300	14.895	1.553.243
Lašvansko	62.884	8.802.181	9.793	1.836.417	72.677	10.638.598
Kiseljak	5.348	598.700	2.270	157.800	7.618	756.500
Fojnica	20.623	3.784.600	1.851	555.150	22.474	4.339.750
Kreševo	10.314	1.954.907	1.043	171.860	11.357	2.126.767
Fojničko	36.285	6.338.207	5.164	884.810	41.449	7.223.017
UKUPNO (SBK)	184.006	27.602.248	26.670	4.590.113	210.676	32.192.361

Iz prethodno navedenog tabelarnog pregleda vidljivo je da ukupna površina državnih i privatnih šuma za područje kantona iznosi 210.676 hektara (državne šume 184.006 hektara ili 87,34%, privatne šume 26.670 hektara ili 12,66%) sa zalihom drvene mase od 32.192.361m³ krupnog drveta (državne šume 27.602.248m³ ili 86,00%, privatne šume 4.590.113m³ ili 11,00%). U odnosu na stanje iz 2010 godine površina šuma i šumskog zemljišta je nepromjenjena, dok se zaliha drvene mase uvećala za 1,00% (privatne šume 1,02% i državne šume za 1,00%).

4. Aktivnosti na pripremi kantonalnog šumsko-razvojnog plana

4.1. Kantonalni šumsko-razvojni plan

Sa aspekta nadležnosti institucije vezanih za kantonalni šumsko-razvojni plan iste se ogledaju u pripremi i izradi kantonalnog šumsko-razvojnog plana i podnošenja istog kantonalnom ministarstvu.

Aktivnosti po osnovu navedenog su u pripreмноj fazi iz razloga što je izrada i donošenje kantonalnih šumsko-razvoјnih planova uslovljeno donošenjem Šumarskog programa Federacije BiH čije su aktivnosti na izradi i donošenju od strane nadležnih federalnih institucija u toku.

4.2. Šumarski program Federacije BiH

Šumarskim programom Federacije BiH definiše se opća politika šumarstva i politika gospodarenja sa divljači Federacije BiH. Federalno Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva odgovorno je za pripremu i izradu Šumarskog programa Federacije BiH, a donošenje pomenutog programa je u nadležnosti Parlamenta Federacije BiH (opći dio programa) i Vlade Federacije BiH (izvedbeni dio programa).

Aktivnosti na izradi Šumarskog programa Federacije BiH poduzete su od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u smislu formiranja radne grupe (Savjeta za izradu Šumarskog programa Federacije BiH) koja će raditi na izradi Programa, a za člana radne grupe imenovan je direktor Kantonalne uprave za šumarstvo, te isti kontinuirano provodi aktivnosti u skladu sa izdatim rješenjem.

Dosadašnje provedene aktivnosti na izradi programa ogledaju se u tome da je radna grupa za izradu programa sačinila Nacrt pomenutog dokumenta koji je usvojen i verifikovan od strane Federalnog resornog ministarstva, te je održana javna rasprava u kojoj je Kantonalna uprava za šumarstvo putem predstavnika uzela učešće u istoj. Pored navedenog od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva-Savjeta za izradu Šumarskog programa Federacije definisani su projektni zadaci i raspisan javni natječaj (zahtjevi za izražavanje zainteresovanosti) za izbor konsultantskih usluga za izradu Studija koje čine sastavni dio programa (ukupno 22 studije). Po raspisanom natječaju izvršen je odabir konsultanata za izradu studija i isti u skladu sa projektnim zadatkom provode aktivnosti na izradi, a Kantonalna uprava za šumarstvo putem predstavnika uzela je aktivno učešće u izradi pojedinih studija.

U izvještajnom periodu od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva- Savjeta za izradu Šumarskog programa Federacije BiH i konsultanta za izradu Studija zakazane su i održane slijedeće javne rasprave:

- Šumska transportna infrastruktura
- Prostorno planiranje
- Usklađivanje gospodarenja šumama i vodama
- Diverzitet šumskih ekosistema i zaštićena područja
- Tehnologije u šumarstvu, standardi ŠDS i šumska biomasa
- Obrazovanje, istraživanje i razvoj u šumarstvu
- Finansiranje multifunkcionalnog šumarstva
- Vrijednost šuma i šumskih zemljišta
- Odnosi šumarstva i drvno-prerađivačke industrije
- Šuma i klimatske promjene
- Program integralne zaštite šuma
- Planiranje, ekonomika i marketing šumarskog poslovanja
- Gospodarenje kršem
- Razvoj lovstva
- Očuvanje stabilnosti i unapređenje šumskih ekosistema
- Uloga šumskih resursa u turizmu i rekreaciji

Bitno je napomenuti da su predstavnici Uprave kako u izradi pojedinih Studija tako i na javnim raspravama uzeli aktivno učešće.

Iz razloga nedostatka strategijskog dugoročnog planskog okvira (Šumarskog programa Federacije BiH), gospodarenje šumama na području Srednjobosanskog kantona vrši se u skladu sa odredbama važećih šumskogospodarskih osnova kao desetogodišnjeg planskog okvira za gospodarenje šumama.

5. Aktivnosti na praćenju realizacije šumskoprivredne osnove (ŠPO/ŠGO)

5.1. Stepen realizacije ŠPO za šume u državnom vlasništvu

5.1.1. Realizacija obima sječa

U nadležnosti Kantonalne uprave za šumarstvo je praćenje izrade i realizacije šumskoprivredne osnove. U zakonskoj proceduri dobivena je saglasnost od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i donesene su šumskoprivredne osnove za sva četiri šumskoprivredna područja sa rokom važenja kako slijedi: „**Lašvansko**“ (sa rokom važenja od 01.01.2006. – 31.12.2015.), „**Gornjevrabasko**“ (sa rokom važenja od 01.01.2004. – 31.12.2013.), „**Srednjevrabasko**“ (sa rokom važenja od 01.01.2006. – 31.12.2015.) i „**Fojničko**“ (sa rokom važenja od 01.01.2007. – 31.12.2016.)

U skladu sa Programom rada Uprave, kontinuirano su provođene aktivnosti na praćenju realizacije planiranog i ostvarenog obima sječa, šumsko-uzgojnih radova, kao i ostalih aktivnosti predviđenih šumskoprivrednim osnovama. Stepem realizacije sječa u državnim šumama u odnosu na planirano prikazan je kroz naredni tabelarni pregled.

Općina ŠPP/ŠGP	Plan za 2011.m3 (k.d.) 2011.			Realizovano u 2011.m3 (k.d.)					
	Četinari	Lišćari	Ukupno	Četinari	%	Lišćari	%	Ukupno	%
Jajce	37.091	13.802	50.893	38.053	103	15.264	111	53.317	105
Srednjevrabasko	37.091	13.802	50.893	38.053	103	15.264	111	53.317	105
G.Vakuf-Uskoplje	17.529	19.873	37.402	16.036	91	21.921	110	37.957	101
Bugojno	22.263	17.111	39.374	27.967	126	17.445	102	45.412	115
D.Vakuf -dio	22.148	18.139	40.287	25.144	114	18.986	105	44.130	110
Gornjevrabasko	61.940	55.123	117.063	69.147	112	58.352	106	127.499	109
Dobretići	12.228	3.468	15.696	10.933	89	139	4,01	11.072	71
Travnik	40.487	22.084	62.571	49.246	122	26.596	120	75.842	121
N.Travnik	24.006	13.679	37.685	27.314	114	16.751	122	44.065	117
Vitez	5.141	14.707	19.848	5.527	108	17.404	118	22.931	116
Busovača	1.560	9.340	10.900	1.570	101	10.278	110	11.848	109
Lašvansko	83.422	63.278	146.700	83.657	100	71.029	112	154.686	105
Kiseljak	176	7.467	7643	316	180	9.073	122	9389	123
Fojnica	14.000	47.000	61.000	14.021	100	48.261	103	62.282	102
Kreševo	8.203	18.510	26.713	7.213	88	24.092	130	31.305	117
Fojničko	22.203	72.977	95.356	21.234	96	72.353	99	93.587	98
UKUPNO	204.832	205.180	410.012	223.340	109	226.210	110	449.550	110

Iz prethodnog tabelarnog pregleda vidljivo je da je ostvarena realizacija u iznosu od 449.550 m³ krupnog drveta, što čini 110 % (četinari 109 % i lišćari 110 %) u odnosu na planirani godišnji obim sječa.

U usporedbi sa ukupnom realizacijom sječa u 2010. godini koja je iznosila 454.354 m³ ukupne sječe u 2011. godini su manje za 4.804 m³ ili 1,06 %. Realizacija četinara u odnosu na

2010. godinu je manja za 6.132 m³ ili 2,67 %, a realizacija lišćara u odnosu na 2010.godinu je povećana za 1.328 m³ ili 0,59%.

Najveći obim sječa u 2011. godini konstatovan je u šumarijama Travnik (75.842 m³), Fojnica (62.282 m³), Jajce (53.317 m³) i Bugojno (45.412 m³).

Najviši intenzitet sječa četinarara evidentiran je u šumarijama Travnik (49.246 m³), Jajce (38.053 m³), i Bugojno (27.967 m³) i Novi Travnik (27.314 m³), dok je najveći obim sječa lišćara konstatovan u šumariji Fojnica (48.261 m³), Travnik (26.596 m³), Kreševo (24.092 m³) i Gornji Vakuf/Uskoplje (21.921 m³).

Sa aspekta prisutnosti **bespravnih sječa u državnim šumama evidentirano** je 28.806 m³ k. d. bespravno posječenih stabala, a stanje po organizacionim jedinicama kantonalnog šumskoprivrednog društva, općinama kantona i šumskoprivrednim područjima navodi se u tabeli kako slijedi.

OJ/Općina	Vrsta drveta	Broj panjeva	Krupno drvo (m ³)	Neto masa (m ³)	
				Oblo	Prostorno
JAJCE	Četinari	380	443,55	337,77	2,44
	Lišćari	4.140	1.029,22	507,38	343,90
	Σ	4.520	1.472,77	845,15	346,34
ŠPP SREDNJEVRBASKO	Četinari	380	443,55	337,77	2,44
	Lišćari	4.140	1.029,22	507,38	343,90
	Σ	4520	1.472,77	845,15	346,34
GORNJI VAKUF-USKOPLJE	Četinari	299	268,90	212,54	7,35
	Lišćari	2.598	1.414,50	816,04	364,59
	Σ	2.897	1.683,40	1.028,58	371,94
BUGOJNO	Četinari	1.393	1.788,04	1.385,53	55,67
	Lišćari	5.111	2.210,50	1.203,00	642,00
	Σ	6.504	3.998,54	2.588,53	697,67
DONJI VAKUF	Četinari	110	181,97	134,53	12,54
	Lišćari	2.087	1.054,21	482,79	397,56
	Σ	2.197	1.236,18	617,32	410,10
ŠPP GORNJEVRBASKO	Četinari	1.802	2.238,91	1.732,60	75,56
	Lišćari	9.796	4.679,21	2.501,83	1.404,15
	Σ	11.598	6.918,12	4.234,43	1.479,71
DOBRETIĆI	Četinari	285	423,73	325,85	0,00
	Lišćari	186	96,82	56,13	24,80
	Σ	471	520,55	381,98	24,80
TRAVNIK	Četinari	2.443	3.501,54	2.678,85	138,35
	Lišćari	5.754	3.235,24	1.870,26	1.065,37
	Σ	8.197	6.736,78	4.549,11	1.203,72
NOVI TRAVNIK	Četinari	2.094	2.442,96	1.888,53	82,12
	Lišćari	6.272	3.927,03	2.236,46	1.034,80
	Σ	8.366	6.369,99	4.124,99	1.116,92
VITEZ	Četinari	703	722,46	561,18	24,58
	Lišćari	4.470	3.623,61	2.102,87	940,12
	Σ	5.173	4.346,07	2.664,05	964,70
BUSOVAČA	Četinari	179	87,88	70,11	1,55
	Lišćari	1.327	410,74	242,80	100,68
	Σ	1.506	498,62	312,91	102,23
ŠPP LAŠVANSKO	Četinari	5.704	7.178,57	5.524,52	246,60
	Lišćari	18.009	11.293,44	6.508,52	3.165,77
	Σ	23.713	18.472,01	12.033,04	3.412,37
KISELJAK	Četinari	91	15,60	11,92	1,06

	Lišćari	1.895	419,46	246,80	107,35
	Σ	1.986	435,06	258,72	108,41
FOJNICA	Četinari	82	94,07	72,72	3,14
	Lišćari	1.568	877,66	332,88	398,65
	Σ	1.650	971,73	405,60	401,79
KREŠEVO	Četinari	35	23,43	18,73	0,30
	Lišćari	1.162	512,90	253,19	175,30
	Σ	1.197	536,33	271,92	175,60
ŠPP FOJNIČKO	Četinari	208	133,1	103,37	4,50
	Lišćari	4.625	1810,02	832,87	681,30
	Σ	4.833	1.943,12	936,24	685,80
UKUPNO SBK / KSB 2011.	Četinari	8.094	9.994,13	7.698,26	329,10
	Lišćari	36.570	18.811,89	10.350,60	5.595,12
	Σ	44.664	28.806,02	18.048,86	5.924,22

Analizom prethodnog pregleda može se konstatovati da je od strane nadležne čuvarske službe u 2011. godini evidentirano 44.664 panjeva bespravno posječenih stabala čija ukupna drvena masa iznosi 28.806 m³ krupnog drveta (četinara 9.994 m³ i lišćara 18.812 m³).

Čuvarska služba Kantonalne uprave je u 2010. godini evidentirala u državnoj šumi 44.995 šumskih panjeva bespravno posječenih stabala čija ukupna drvena masa iznosi 27.510,23 m³ (četinara 7.989 m³ i lišćara 19.521 m³).

Najveći obim evidentiranih bespravnih sječa prisutan je u šumariji Travnik (6.736,78 m³), Novi Travnik (6.369,99 m³), Vitez (4.346,07 m³) i Bugojno (3.998,54 m³).

U usporedbi sa 2010. godinom najveći porast bespravnih sječa zabilježen je u šumariji Novi Travnik (1.263 m³ ili 24,7 %), Travnik (743,7 m³ ili 12,4 %), Gornji Vakuf-Uskoplje (563 m³ ili 50 %), Kreševo (248 m³ ili 46,2 %).

5.1.2. Realizacija šumsko-uzgojnih radova

U pogledu realizacije šumsko-uzgojnih radova u državnim šumama situacija je kako slijedi u narednom tabelarnom pregledu.

O. J.Šumarija	Plan za 2011.god.	Realizovano u 2011.god.	
	(ha)	(ha)	%
Jajce	211,1	184,0	87
Srednjevrbasko	211,1	184,0	87
G.Vakuf-Uskoplje	180,3	101,6	56
Bugojno	132,6	137,2	103
Donji Vakuf	42,0	35,8	85
Gornjevrbasko	354,9	274,6	77
Dobretići	14,00	20,0	143
Travnik	400,0	489,0	122
Novi Travnik	128	122,0	95
Vitez	136,2	104,8	77
Busovača	90,0	141,6	157
Lašvansko	768,2	877,4	114
Kiseljak	52,6	62,8	119
Fojnica	112,4	78,4	70
Kreševo	111,7	172,3	154
Fojničko	276,7	313,5	113
UKUPNO	1.610,90	1.649,5	102

Iz prethodnog tabelarnog pregleda može se konstatovati da je stepen realizacije šumsko-uzgojnih radova izvršen sa 102 %, odnosno šumsko-uzgojni radovi provedeni su na površini od 1.649,50 hektara.

5.2. Stepen realizacije ŠPO/ŠGO za šume u privatnom vlasništvu

U skladu sa zakonskom obavezom, a shodno programu rada u nadležnosti Uprave je izrada i donošenje šumskogospodarske osnove za šume u privatnom vlasništvu, a uz prethodno pribavljenu saglasnost resornog kantonalnog ministarstva. Aktivnosti po navedenom osnovu su okončane tako da za sve općine kantona postoje važeće šumskoprivredne osnove za privatne šume

5.2.1. Realizacija obima sječa

Kantonalna uprava za šumarstvo obavlja stručne poslove gospodarenja privatnim šumama (doznaka, primanje i premjeravanje drvene mase, izdavanje otpremnog iskaza, planiranje šumsko-uzgojnih radova i zaštite šuma i vođenje evidencija o izvršenim poslovima), kao i praćenje realizacije planova gospodarenja.

Stepen realizacije planiranog obima sječa i ostvarenje biološke reprodukcije šuma prikazan je narednim tabelarnim pregledom.

Općina	Plan za 2011 u k.d (m ³)			Realizovano u 2011 u k.d (m ³)						Biološka reprodukc. (KM)
	ČET.	LIŠ.	SVEGA	ČET.	%	LIŠ.	%	SVEGA	%	
Jajce	1.291	6.278	7.569	412,39	32	1.079,03	17	1.491,42	20	3.670,27
G.Vakuf-Us.	1.384	5.361	6.745	124,00	9	980,00	18	1.104	16	3.356,50
Bugojno	1.770	4.851	6.621	557	31	776	16	1333	20	5.111,70
D.Vakuf	2.780	3.957	6.737	601,00	22	543,00	14	1.144	17	6.300,00
Dobretići	2.577	641	3.218	172,26	7	75,13	12	247,39	8	
Travnik	6.111	4.451	10.562	2.116,05	35	668,55	15	2.784,60	26	18.006,18
N. Travnik	640	3.269	3909	159,17	25	361,45	11	520,62	13	1.112,30
Vitez	46	1.642	1688	6,00	13	61,00	4	67,00	4	213
Busovača	55	2.900	2955	29	53	303	10	332	11	685
Kiseljak	0	2.655	2.655	0,00		669,70	13	670	25	1.926,67
Fojnica	270	4.980	5.250	254,00	94	1.163,00	23	1.417	27	6.439,34
Kreševo	0	2.500	2500	0		773	31	773	31	2.491,50
UKUPNO SBK	16.924	43.485	60.409	4.430,87	26	7.452,86	17	11.883,73	20	49.312,46

Analizom prednje navedenog tabelarnog pregleda može se konstatovati da je u izvještajnom periodu ostvarena realizacija obima sječa u ukupnom iznosu od 11.884 m³ ili 20% (četinari 4.431 m³ ili 26% i lišćari 7.453 m³ ili 17%) u odnosu na planirani godišnji obim koji iznosi 60.409 m³ što ukazuje da je procenat realizacija obima sječa izuzetno nizak (20%). Nizak obim realizacije sječa direktna je posljedica slijedećeg:

- Neriješeni imovinsko-pravni odnosi i nemogućnost dokazivanja vlasništva nad šumom i šumskim zemljištem od strane fizičkih lica koje ima direktno za posledicu neispunjavanje potrebnih uslova za odobravanje dozname i sječe od strane Uprave
- Nepostojanost urednih i na zakonit način postavljenih graničnih znakova između šuma u državnom i privatnom vlasništvu
- Spore provedbe procedure obnavljanja graničnih znakova od strane kantonalnog šumskoprivrednog društva

Zbog prednje navedene problematike, a u svjetlu današnje globalne ekonomske krize sve veći broj fizičkih lica vlasnika ili posjednika privatnih šuma odlučuje se na vršenje bespravne sječe na svojim parcelama i pri tome ne podnoseći zahtjev za odobravanje dozname i sječe Kantonalnoj upravi za šumarstvo.

U izvještajnom periodu u privatnim šumama evidentirano je ukupno 6.920 panjeva šumskih šteta odnosno 4.022 m³ krupnog drveta (četinari 661m³ i lišćari 3.361 m³), a situacija po općinama kantona je kako slijedi.

Red. br.	Općina	Vrsta dreta	Broj panjeva	Krupno drvo (m ³)	Neto masa (m ³)	
					Oblo	Prostorno
1.	Jajce	C	49	49,75	39,71	0
		L	1.612	884,18	459,10	270,71
		Σ	1.661	933,93	498,81	270,71
2.	Gornji Vakuf/Uskoplje	C	8	6	5	0
		L	608	368	215	93
		Σ	616	374	220	93
3.	Bugojno	C	112	153	117	5
		L	863	449	209	128
		Σ	975	602	326	133
4.	Donji Vakuf	C	32	43	32	3
		L	563	324	131	135
		Σ	595	367	163	138
5.	Dobretići	C	73	67,93	52,83	0
		L	108	75,13	40,86	20,69
		Σ	181	143,06	93,69	20,69
6.	Travnik	C	171	243,45	182,34	10,24
		L	878	456,0	254,72	118,43
		Σ	1049	699,45	437,06	128,67
7.	Novi Travnik	C	76	84,77	66	2,73
		L	598	274,81	157,31	69,51
		Σ	674	359,58	223,31	72,24
8.	Vitez	C	4	6	5	0
		L	95	27	15	7
		Σ	99	33	20	7
9.	Busovača	C	0	0	0	0
		L	340	171	100	43
		Σ	340	171	100	43
10.	Kiseljak	C	0	0	0	0
		L	420	167	96	43
		Σ	420	167	96	43
11.	Fojnica	C	7	7	6	0
		L	213	148	44	80
		Σ	220	155	50	80
12.	Kreševo	C	0	0	0	0
		L	90	15	5	8
		Σ	90	15	5	8
UKUPNO SBK		C	532	660,90	505,88	20,97
		L	6.388	3.361,12	1.726,99	1.016,34
		Σ	6.920	4.022,02	2.232,87	1.037,31

Najizraženiji obim evidentiranih bespravni sječa u privatnim šumama zastupljen je u općinama Jajce (934 m³), Travnik (699 m³), Bugojno (602 m³), Gornji Vakuf-Uskoplje (374 m³) i Donji Vakuf(367 m³).

5.2.2. Realizacija šumsko-uzgojnih radova

Iz domena šumsko-uzgojnih radova planirano je pošumljavanje na površini od 57,21 hektara, a plan i realizacija istih po općinama je kako slijedi.

OPĆINA	Plan za 2011. ha	Izvršenje u 2011.	
		ha	%
Jajce	2,91	0	
G.Vakuf-Uskoplje	2,68	0	
Bugojno	5,16	0	
Donji Vakuf	1,65	0	
Dobretići	0,51	0	
Travnik	8,58	0	
Novi Travnik	1,73	0	
Vitez	1,94	1,2	6
Busovača	3,6	2,45	68
Kiseljak	11,5	0	
Fojnica	8,2	2,1	25
Kreševo	8,75	0	
Ukupno (SBK)	57,21	5,75	10

Iz prednje navedenog tabelarnog pregleda može se konstatovati da je pošumljavanje izvršeno na površini od 5,75 hektara što čini 10 % u odnosu na ukupno planirani godišnji obim.

Nizak stepen realizacije šumsko-uzgojnih radova je u direktnoj vezi i sa pasivnošću vlasnika privatnih šuma za provođenjem šumsko-uzgojnih radova u istima.

U povodu Međunarodne godine šuma, a u cilju povećanja površine zemljišta pod šumom, prvenstveno zemljišta u privatnom vlasništvu, kantonalno šumskoprivredno društvo „Srednjobosanske šume/Šume Središnje Bosne“ d.o.o. Donji Vakuf je u toku 2011.godine ponudilo građanstvu sadni materijal smrče u količini od 200.000-300.000 komada po promotivnoj cijeni od 0,05 KM po komadu.

Isto tako, a u povodu Međunarodne godine šuma, nevladina organizacija „Vlašić Planet Života“ Travnik je u saradnji sa kantonalnim šumskoprivrednim društvom obezbjedilo 2.000 sadnica četinaru, koje su zasadili vlasnici vikend objekata na Vlašiću, te su navedenom sadnjom unaprijedili svoje okoliše i oplemenili prirodno nasljeđe šireg područja Babanovca.

5.3. Stepenn realizacije ŠPO/ŠGO za sve šume (državne i privatne)

5.3.1. Realizacija obima sječa

Realizacija obima sječa za državne i privatne šume u odnosu na planirano prikazana je narednim tabelarnim pregledom.

OPĆINA/ŠPP	Plan za 2011. m ³ K.D.			Realizovano 2011. m ³ K.D.					
	četinari	lišćari	ukupno	četinari	%	lišćari	%	ukupno	%
Jajce	38.382	20.080	58.462	38.465,39	100	16.343,03	81	54.808,42	94
Srednjobosko	38.382	20.080	58.462	38.465,39	100	16.343,03	81	54.808,42	94
G. Vakuf-Uskoplje	18.913	25.234	44.147	16.160,00	85	22.901,00	91	39.061,00	88
Bugojno	24.033	21.962	45.995	28524	119	18.221,00	83	46.745,00	102
Donji Vakuf	24.928	22.096	47.024	25.745,00	103	19.529,00	88	45.274,00	96
Gornjobosko	67.874	69.292	137.166	70429,00	104	60.651,00	88	131.080,00	96
Dobretići	14.805	4.109	18.914	11.105,26	75	214,13	5	11.319,39	60
Travnik	46.598	26.535	73.133	51.362,05	110	27.264,55	103	78.626,60	108
Novi Travnik	24.646	16.948	41.594	27473	111	17.112,45	101	44.585,62	107
Vitez	5.187	16.349	21.536	5533,00	107	17465,00	107	22998,00	107
Busovača	1.615	12.240	13.855	1599	99	10.581,00	86	12.180,00	88
Lašvansko	92.851	76.181	169.032	97.072,48	105	72.637,13	95	169.709,61	100
Kiseljak	176	10.122	10298	316,00	180	9.742,70	96	10.058,70	98
Fojnica	14.270	51.980	66.250	14.275,00	100	49.424,00	95	63.699,00	96
Kreševo	8.203	21.010	29.213	7213	88	24.865,00	118	32.078,00	110
Fojničko	22.649	83.112	105761	21.804,00	96	84.031,70	101	105.835,70	100
UKUPNO	221.756	248.665	470.421	227.770,87	103	233.662,86	94	461.433,73	98

Iz prednje navedenog tabelarnog pregleda može se konstatovati da je ukupan obim sječa po svim osnovama u šumama Srednjobosanskog kantona ostvaren u ukupnoj količini od 461.433 m³ (četinari 227.770 m³ i lišćari 233.663 m³) ili 94% od ukupno planiranog obima sječa.

U usporedbi sa 2010. godinom u kojoj je realizovan ukupan obim sječa od 464.838 m³, primjetno je da je ukupan obim sječa u 2011. godini manji za 3.350 m³ ili 0,72 %.

5.3.2. Realizacija šumsko - uzgojnih radova

U pogledu realizacije šumsko-uzgojnih radova isti su izvršeni na površini od 1.655,30 ha ili 99% u odnosu na ukupni planirani godišnji obim. Stanje po organizacionim jedinicama kantonalnog šumskoprivrednog društva, općinama i ŠPP prikazano je kako slijedi.

O.J Šumarija	Plan za 2011.god. (ha)	Realizovano 2011	
		(ha)	%
Jajce	214,01	184	86
Srednjobosko	214,01	184	86
G.Vakuf-Uskoplje	182,98	101,6	56
Bugojno	137,76	137,2	100
Donji Vakuf	43,65	35,8	82
Gornjobosko	364,39	274,6	75
Dobretići	14,51	20	138
Travnik	408,6	489	120
Novi Travnik	129,73	122	94
Vitez	138,14	106,0	77
Busovača	93,6	144,1	154
Lašvansko	784,56	881,1	112
Kiseljak	64,1	62,8	98
Fojnica	120,6	80,5	67

Kreševo	120,45	172,3	143
Fojničko	305,15	315,6	103
Ukupno (SBK)	1668,11	1655,3	99

5.4. Rasadnička proizvodnja i sjemenarstvo

U skladu sa zakonskom obavezom koja definiše nadležnost Uprave kao i programom rada vršene su aktivnosti na ustrojavanju i kompletiranju evidencija objekata za proizvodnju i doradu šumskog sjemena i proizvođača šumskog i ukrasnog drveća i grmlja. Trenutno na području kantona evidentiran je kao proizvođač kantonalno šumskoprivredno društvo, a isto raspolaže sa tri rasadnika i to u općinama Travnik, Busovača i Bugojno.

Rješenjem Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Društvo je upisano u Registar proizvođača šumskog i hortikulturnog sjemena, u Registar dorađivača šumskog i hortikulturnog sjemena i Registar objekata za proizvodnju sjemena (u koji se upisuju objekti u kojima će se proizvoditi sjeme (sjemenske sastojine, plus stabla, sjemenske plantaže, matičnjaci).

Trenutno na području kantona u državnoj šumi izdvojene su sjemenske sastojine (SS): Pančičeva omorika (*Picea omorica*) 1 objekat, jele (*Abies alba*) 2 objekta, bukve (*Fagus silvatica*) 7 objekata, zelene duglazije (*Pseudotsuga menz.*) 1 objekat, crnog bora (*Pinus nigra*) 1 objekat, smrče (*Picea abies*) 1 objekat, europskog ariša (*Larix decidua*) 1 objekat, bijelog bora (*Pinus silvestris*) 1 objekat i Grupa stabala gorskog javora (*Acer pseud.*) na 3 lokaliteta.

Po osnovu istog situacija za područje kantona je slijedeća:

Red broj	GOSPODARSKA JEDINICA	Odjel/odsjek	POVRŠINA (ha)		VRSTA
			Ukupna	Red.	
1.	Kiseljak	29	2,4	1,6	SS Pančičeva omorika (<i>Picea omorica</i>)
2.	Prokos-Fojnica-dio	13/14	6,5	6,0	SS jele (<i>Abies alba</i>)
3.	Busovača-dio	107 b	13,0	12,0	SS bukve (<i>Fagus silvatica</i>)
4.	Busovača	156,157,158	81,0	72,9	SS bukve (<i>Fagus silvatica</i>)
5.	Busovača	157			SS bukve (<i>Fagus silvatica</i>)
6.	Busovača	158			SS bukve (<i>Fagus silvatica</i>)
7.	Goleš-Radalje	25	1,2	1,08	SS zelene duglazije (<i>Pseudotsuga menz.</i>)
8.	Bistrica	50	51,88	31,13	SS crnog bora (<i>Pinus nigra</i>)
9.	Ogara-Gunjača	72			Grupa stabala gorskog javora (<i>Acer pseud.</i>)
10.	Ogara-Gunjača	73			Grupa stabala gor. javora (<i>Acer pseudoplat.</i>)
11.	Ogara-Gunjača	73			Grupa stabala javora mliječa (<i>Acer plat.</i>)
12.	Bistrica	81	68,23	47,76	SS smrče (<i>Picea abies</i>)
13.	Voljice - Pidriš	120	39,38	35,44	SS bukve (<i>Fagus silvatica</i>)
14.	Škrta Nišan	80	120,0	84,0	SS jele (<i>Abies alba</i>)
15.	Semešnica	56	3,5	2,1	SS europskog ariša (<i>Larix decidua</i>)
16.	Semešnica	71	34,90	24,43	SS bijelog bora (<i>Pinus silvestris</i>)

Stanje sadnog materijala sa 31.12.2011. godine iznosi 4.126.303 komada sadnica (rasadnik Busovača 2.436.348, rasadnik Travnik 1.052.280 i rasadnik Bugojno 637.675).

Šumarski fakultet je obavio sve poslove od stručne kontrole sjemenskih sastojina do izvršenih analiza i izdvajanja uvjerenja o porijeklu i deklaracija o kvalitetu šumskog sjemena.

Sve kontrole su pokazale da se radi o veoma kvalitetnim sastojinama kao i sjemenima proizvedenih iz njih. U izvještajnom periodu Društvo je dostavilo DEKLARACIJE o kakvoći sjemena (Obrazac K3).

Kantonalno šumskoprivredno društvo raspolaže sa značajnim kapacitetima za proizvodnju kvalitetnog šumskog i hortikulturnog sadnog materijala. Ukupni kapacitet proizvodnje sadnog materijala je oko 6.000.000 komada.

Realizacija sjemena i sadnog materijala u toku izvještajnog perioda je prikazana narednim tabelarnim pregledom.

Vrsta	Prodaja	KOLIČINA		UKUPNO KM
		Komada	Kilograma	
Sadni materijal	interna	824.602		282.052,20
	eksterna	62.000		18.600,00
Sjeme	interna		331	23.793,50
	eksterna		371	27.925,00
Hortikultura	eksterna			22.339,45
Trušenje šišarica	interna	133		90,35
	eksterna	1.920		1.338,00
SVEUKUPNO		888.655	702	376.138,50

Iz navedenog tabelarnog pregleda može se konstatovati da je kantonalno šumskoprivredno društvo u izvještajnom periodu vršilo aktivnosti kako na proizvodnji sjemena i sadnog materijala tako i prodaji istog.

5.5. Tehnički prijem radova po projektu za izvođenje

Ugovorom o prenosu poslova gospodarenja nad svim državnim šumama i šumskim zemljištem u administrativnim granicama Srednjobosanskog kantona, kantonalnom šumskoprivrednom društvu prenesene su i aktivnosti provedbe tehničkog prijema izvršenih radova po projektu za izvođenje.

Pošto Uprava u naravi prati provedbu odredbi predmetnog ugovora kao i svih aktivnosti koje se odvijaju u šumi i šumskom zemljištu u izvještajnom periodu vršene su aktivnosti po navedenom osnovu.

U narednom tabelarnom pregledu navode se podaci koji se odnose na tehnički prijem radova koji se odnose na sječu šume po projektu za izvođenje.

O.J Šumarija/ŠPP	Odjeli u kojima je vršen tehnički prijem	Broj odjela	
		Tehnički primljeni	Nisu teh. prim.
Jajce	8	8	-
Srednjevrbasko	8	8	-
G.Vakuf-Uskoplje	22	22	-
Bugojno	12	12	-
Donji Vakuf	22	22	-
Gornjevrbasko	56	56	-
Dobretići	4	4	-
Travnik	31	31	-
Novi Travnik	11	11	-
Vitez	13	13	-
Busovača	6	6	-
Lašvansko	65	65	-
Kiseljak	6	6	-
Fojnica	29	29	-
Kreševo	4	4	-
Fojničko	39	39	-
Ukupno (SBK)	168	168	-

Tehnički prijem šumsko uzgojnih radova (pošumljavanje) – kolaudacija kao i tehnički prijem radova-sječe izvršilo je povjerenstvo/komisija u čijem sastavu su bili predstavnici Društva i Kantonalne uprave i na temelju zapisnika sačinjen je sljedeći tabelarni pregled:

Šumarija	Broj objekata	Površina (ha)	Utrošena sredstva (KM)
Bugojno	3	11,30	33.974,00
Donji Vakuf	6	19,50	36.382,66
Uskoplje/G.Vakuf	17	44,70	71.937,00
Jajce	5	10,50	-
Dobretići	3	4,50	-
Novi Travnik	15	67,29	153.506,21
Travnik	10	38,84	80.884,00
Vitez	3	74,49	108.213,00
Busovača	2	9,00	12.171,00
Fojnica	10	43,28	106.370,00
Kiseljak	6	15,30	30.614,38
Kreševo	18	44,15	79.615,00
UKUPNO:	98	382,25	713.667,25

Veoma bitno je naglasiti da se realizacija aktivnosti na tehničkom prijemu radova po projektu za izvođenje od strane kantonalnog šumskoprivrednog društva ne provodi u dovoljnoj mjeri i blagovremeno, odnosno u nekim organizacionim jedinicama svjesno se izbjegava provođenje tehničkog prijema.

U cilju otklanjanja navedenog neophodno je u narednom periodu putem angažmana nadležnih inspeksijskih službi kako na kantonalnom tako i federalnom nivou poduzeti sve mjere s

ciljem povećanja stepena realizacije provođenja tehničkog prijema svih radova po projektu za izvođenje, a što je zakonom propisano kao obavezna aktivnost i dodatno potvrđeno zaključkom Vlade SBK kojom se stavlja nadležnim u obavezu da u cjelosti proceduru tehničkog prijema provode u skladu sa zakonom.

5.6. Lovno gospodarstvo

Sa aspekta lovnog gospodarstva na području kantona nije u potpunosti implementiran Zakon o lovstvu, u pogledu ustrojavanja lovišta i dodjele istih korisnicima lovišta. U cilju ustrojavanja lovišta, od strane resornog ministarstva formirana je komisija za izradu Elaborata o osnivanju lovišta na području SBK, koji je od strane pomenute komisije sačinjen i donesen, te u proceduri prošao zakonodavno-pravnu komisiju i izjašnjenje nadležnog Federalnog ministarstva, ali je implementacija istog zastala u dijelu utvrđivanja statusa posebnih lovišta na području SBK, koje je u nadležnosti Vlade Federacije BiH. U vezi sa rješavanjem statusa posebnih lovišta na području SBK, Uprava je u izvještajnom periodu imala intenzivnu komunikaciju sa Federalnim ministarstvom, te su u toku završne aktivnosti na proglašenje istih od strane Vlade FBiH, pri čemu je Federalno ministarstvo trenutno u postupku obezbjeđivanja saglasnosti kantonalnih šumsko-gospodarskih društava da se isti odrede za privremenog korisnika navedenih lovišta, na kome ista vrše poslove gospodarenja državnim šumama.

Insistiranja Federalnog ministarstva na povjeravanju privremenog korištenja posebnih lovišta kantonalnim šumsko-gospodarskim društvima, smatramo da Vlada SBK i resorno ministarstvo, putem upravljačkih struktura ŠPD-a trebaju podržati, jer je navedeni postupak, po našim saznanjima, već proveden za područje svih ostalih kantona u Federaciji BiH.

Vezano za problematiku osnivanja ostalih lovišta, Uprava je dostavljanjem „Informacije o gospodarenju šumama u Srednjobosanskom kantonu/Kantonu Središnja Bosna u 2010. godini i planu gospodarenja za 2011. godinu“ predložila Vladi SBK mjere i aktivnosti za rješavanje, a koje je Vlada SBK zaključkom broj 01-05-207/2011-29 od 30.06. 2011. godine usvojila i obavezala nadležne na realizaciju. U smislu rješavanja ove problematike potrebno je da se aktivnosti i mjere po navedenom zaključku od strane nadležnih i provedu.

5.7. Praćenje stanja u oblasti šumarstva i izvještavanje Vlade SBK sa prijedlogom mjera

U skladu sa nadležnostima iz člana 44. Uredbe o šumama (Službene novine Federacije BiH broj 83/09, 26/10 i 38/10), a u vezi sa članom 11. i 13. Ugovora o prijenosu poslova gospodarenja državnim šumama na području Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna broj 03-26-263/09 od 20.05.2009. godine, Kantonalna uprava za šumarstvo Srednjobosanskog kantona izradila je „Informaciju o gospodarenju šumama u Srednjobosanskom kantonu/Kantonu Središnja Bosna u 2010. godini planu gospodarenja za 2011. godinu“. Pomenutom informacijom detaljno su analizirani zakonodavno-pravni okvir, zaštita šuma, realizacija plana sječa, proizvodnja i plasman šumskih drvnih sortimenata sa pokazateljima poslovanja, šumsko-uzgojni radovi i naknada za opštekorisne funkcije šuma, upravljanje i zastupanje šumsko-privrednog društva, lovno gospodarstvo i plan gospodarenja za 2011. godinu, a pored detaljne analize po svakom prednje navedenom segmentu precizirane su mjere za prevazilaženje trenutnog stanja. Navedena „Informacija“ putem resornog ministarstva dostavljena je Vladi SBK na određenje, te je ista na trećoj sjednici održanoj 29.06.2011. godine razmatrala i prihvatila predložene mjere, a zaključkom broj 01-05-207/2011-29 od 30.06. 2011. godine obavezala nadležne (resorna ministarstva, uprave, nadzorni odbor šumskoprivrednog društva i stručnu službu Vlade) na realizaciju predloženih mjera. U drugoj polovini izvještajnog perioda od strane Uprave realizovane su mjere proistekle po osnovu navedenog zaključka Vlade SBK, a što je navedeno u poglavlju 6 predmetnog izvještaja.

6. Aktivnosti na provođenju mjera integralne zaštite šuma

Nadležnosti Uprave sa aspekta integralne zaštite šume ogledaju se u obezbjeđenju neposredne zaštite državnih šuma od bespravnog prisvajanja i korištenja, šumskih požara i drugih elementarnih nepogoda, biljnih bolesti i štetočina kao i drugih protivzakonitih radnji, putem organizovane čuvarske službe po određenim čuvarskim reonima.

6.1. Zaštita šuma od bespravnog prisvajanja i korištenja

U skladu s nadležnostima Uprave kao državne institucije i programom rada za 2011. godinu s aspekta zaštite šuma od bespravnog prisvajanja i korištenja u izvještajnom periodu realizovano je niz aktivnosti po navedenom osnovu. Nakon što su u prethodnom periodu stvorene pretpostavke, usaglašene i otklonjene institucionalne barijere koje se odnose na način procesuiranja i rješavanja date problematike u izvještajnom periodu se putem nadležnih službi otpočelo sa značajnijim aktivnostima u ovoj oblasti koje su rezultirale slijedećim:

- Ukupno je evidentirano 46 slučajeva bespravnog zauzimanja šuma i šumskog zemljišta
- Za svih 46 slučajeva u zakonskoj proceduri upućeni su nadležnim općinskim službama zahtjevi za rješavanje istih
- Po osnovu upućenih zahtjeva iz 2010. godine u izvještajnom periodu od strane nadležnih općinskih službi riješeno je 16 zahtjeva i ukupna površina koja je tretirana iznosi 46.960m², s naglaskom da imovinsko-pravna služba općine Busovača prednjači u provedbi navedenih aktivnosti, dok općina Travnik nije uzela u proceduru rješavanja niti jedan zahtjev. Bitno je istaći i činjenicu da nadležne općinske službe nakon donesenih rješenja o nepriznavanju uzurpacija nisu pristupili izvršenju donesenih rješenja, odnosu uvođenje u posjed stvarnih vlasnika
- Sve evidentirane uzurpacije nastale su u periodu 1992-2000 godina.
- Po osnovu zahtjeva koji su upućeni u izvještajnom periodu od strane nadležnih općinskih službi dva zahtjeva su riješena u izvještajnom periodu
- U postupcima utvrđivanja, obnavljanja i obilježavanja granica između parcela u državnom i privatnom vlasništvu ovlaštteni predstavnici Uprave su u saradnji sa predstavnicima šumskoprivrednog društva, nadležnim općinskim i sudskim predstavnicima kao punopravni članovi komisija uzeli aktivno učešće u provedbi navedenih aktivnosti .

Pored navedenog, a u cilju identifikacije svih objekata koji su locirani u šumi i šumskom zemljištu po bilo kom osnovu i poduzimanja daljnjih aktivnosti na uredovanju i rješavanju istog, shodno aktu Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Uprava je pristupila razradi i realizaciji sveobuhvatnog projekta pri čemu su provedene sljedeće aktivnosti:

- Identifikacija i snimanje svih objekata koji su locirani u šumi i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu po osnovu odredbi članova 40. i 41. Uredbe o šumama (Službene novine Federacije BiH broj 83/09, 26/10 i 38/10). To su objekti koji mogu biti u šumi i isti su izgrađeni ili u fazi gradnje po osnovu davanja šumskog zemljišta u zakup i uspostave prava služnosti.
- Identifikaciju i snimanje svih objekata koji su locirani u šumi i šumskom zemljištu shodno odredbama člana 39. Uredbe o šumama (Službene novine Federacije BiH broj 83/09, 26/10 i 38/10) i koji se odnosi na objekte koji su u funkciji gospodarenja šumama. To su objekti (šumarske kuće, lovni objekti, planinarski domovi i dr.) koji se mogu graditi u šumi i isti su izgrađeni ili u fazi gradnje.
- Identifikaciju i snimanje svih koncesionih površina koje su locirane u šumama i šumskom zemljištu kako po osnovu istraživanja ili eksploataciju mineralnih sirovina tako po osnovu korištenje drugih prirodnih bogatstava kao što su hidroenergetski potencijal, pitke, mineralne i termalne vode i dr.

- Identifikaciju i snimanje svih ostalih objekta koji se ne mogu graditi u šumi i šumskom zemljištu ali su isti izgrađeni ili su u fazi gradnje. To su stambeni objekti (vikend objekti i dr.) ili objekti za obavljanje raznih djelatnosti (pilane, žeznice i dr.)

Sva snimanja izvršena su GPS tehnologijom, a primjenom odgovarajućih aplikativnih softvera definisat će se geo-prostorni status svih objekata sa preciznom identifikacijom kako u geodetskom (općina, katastarska pripadnost, broj parcele i dr.) tako i šumarskom pogledu (šumsko-privredno područje, gospodarska jedinica, odjel, odsjek). Bitno je napomenuti da je realizacija navedenih terenskih aktivnosti u toku izvještajnog periodu okončana, dok je obrada istih u toku, nakon čega će se u narednom periodu pristupiti poduzimanju daljnje aktivnosti na rješavanju date problematike.

6.2. Zaštita šuma od požara i elementarnih nepogoda

Shodno programu rada za 2011. godinu i postojećim zakonskim propisima u nadležnosti Uprave je izrada i sprovođenje godišnjih planova zaštite šuma od požara, izvještavanje relevantnih institucija o izvršavanju mjera za zaštitu šuma od požara i redovno obavještavanje o svim požarima u šumi i šumskom zemljištu. U toku izvještajnog perioda provedene su aktivnosti kako slijedi.

6.2.1. Zaštita šuma od požara

Zaštita šuma od požara vršena je kako sa aspekta poduzimanja preventivnih mjera tako i zajedničkih koordiniranih aktivnosti koje se ogledaju prvenstveno u osmatranju i dojavljivanju pojave nastanka šumskih požara, potom gašenja šumskog požara kao i izvještavanja relevantnih institucija po navedenom osnovu. S tim u vezi provedene aktivnosti realizovane su putem izrade, donošenju i realizaciji godišnjih jedinstvenih planova zaštite šuma od požara, izvještavanja nadležnih o izvršavanju mjera za zaštitu šuma od požara, redovnog obavještavanja (dostavljanje izvještaja) o požarima u šumi i šumskom zemljištu i poduzimanja dodatnih aktivnosti na svrsishodnijoj zaštiti šuma od požara.

6.2.1.1. Izrada godišnjih planova zaštite šuma od požara

U cilju zajedničkog djelovanja na principu saradnje, solidarnosti i uzajamnosti svih učesnika u poduzimanju preventivnih i drugih mjera zaštite šuma od požara Kantonalna uprava za šumarstvo još u toku 2006. godine zaključila je sporazum sa nadležnim institucijama (kantonalnim šumskoprivrednim društvom i kantonalnom upravom za civilnu zaštitu) o izradi Jedinstvenih planova zaštite šuma od požara. Po navedenom osnovu od strane mjesnonadležnih odjeljenja Uprave, šumarija kantonalnog šumskoprivrednog društva i nadležnih općinskih službi izrađeni su i doneseni Jedinstveni planovi zaštite šuma od požara za 2011. godinu za sve općine kantona. Pored navedenog, a u cilju svrsishodnijeg i efikasnijeg poduzimanja mjera i aktivnosti na zaštiti šuma od požara sačinjen je i integralni-sumarni plan zaštite šuma od požara za područje SBK/KSB za 2011. godinu gdje su prikazani osnovni principi i ustrojstvo protivpožarne zaštite, moduli zajedničkog djelovanja svih nadležnih institucija i službi u provedbi aktivnosti na zaštiti šuma od požara kao i ukupno raspoloživa materijalno-tehnička sredstva i angažovani ljudski resursi u provedbi mjera na zaštiti šuma od požara. Navedeni integralni-sumarni plan zaštite šuma od požara u proceduri dostavljen je nadležnim institucijama na upotrebu.

6.2.1.2. Realizacija godišnjih planova zaštite šuma od požara

U skladu sa nadležnostima čuvarske službe provedene su aktivnosti na zaštiti šuma od požara koje su definisane postojećom zakonskom regulativom i odredbama donesenih jedinstvenih planova zaštite šuma od požara. S tim u vezi realizovane su kako samostalne tako i zajedničke aktivnosti koje se prevashodno odnose na osmatranje i dojavljivanje o pojavi

nastanka šumskog požara od strane nadležne čuvarske službe kao i aktivno učešće u provedbi aktivnosti na organizovanom gašenju šumskog požara. Pri provedbi navedenih aktivnosti evidentirane su određene slabosti te su poduzete mjere i aktivnosti na otklanjanju istih.

6.2.1.3. Izvještavanje nadležnih o izvršavanju mjera za zaštitu šuma od požara i redovno obavještavanje (dostavljanje izvještaja) o šumskim požarima

Obzirom da je definisano da korisnici šuma u saradnji sa nadležnim kantonalnim ministarstvima, kantonalnim upravama i nadležnim organom civilne zaštite redovno izvještavaju Federalnu upravu o izvršavanju mjera zaštite šuma od požara u izvještajnom periodu provedene su i aktivnosti po navedenom osnovu. S tim u vezi Federalnoj upravi za šumarstvo prevashodno je dostavljena informacija o izvršavanju mjera zaštite šuma od požara u 2011. godini, te su redovno obavještavani (dostavljani izvještaji) o svim požarima u šumama i šumskom zemljištu.

Sa aspekta izvještavanja o šumskim požarima neophodno je napomenuti da su izvještajni obrasci kreirani od strane Federalne uprave za šumarstvo i isti su unificirani na cjelokupnom području Federacije BiH. U cilju otklanjanja određenih nejasnoća vezanih za iskazivanje troškova učesnika u gašenju šumskog požara još u 2008. godini za područje Srednjobosanskog kantona na nivou nadležnih usaglašen je i dizajniran obrazac za iskazivanje troškova učesnika u gašenju šumskog požara koji je na snazi i u primjeni.

Identifikovani i izvještajno obrađeni šumski požari u zavisnosti od nadležnosti evidentirani su u registre šumskih požara.

U pogledu evidentiranja šumskih požara i pričinjenih šteta stanje je kako slijedi.

- Državne šume i šumsko zemljište
 - o Ukupan broj požara 115 (visoke šume 33, šumske kulture 28, izdanačke šume 39 i neobraslo šumsko zemljište 15)
 - o Opožarena površina 1.413,56 ha (visoke šume 376,65 ha, šumske kulture 132,03 ha, izdanačke šume 651,58 ha i neobraslo šumsko zemljište 253,30 ha)
 - o Šteta od požara 1.794.359,25 KM
 - o Troškovi gašenja 117.087,47 KM
- Privatne šume i šumsko zemljište
 - o Ukupan broj požara 11 (šumske kulture 1, izdanačke šume 9, neobraslo zemljište (1))
 - o Opožarena površina 36,45 ha (šumske kulture 2,00 ha, izdanačke šume 24,95 ha i neobraslo šumsko zemljište 9,50 ha)
 - o Šteta od požara 12.606,70 KM
 - o Troškovi gašenja 6.496,70 KM
- Državne i privatne šume i šumsko zemljište
 - o Ukupan broj požara 126 (visoke šume 33, šumske kulture 29, izdanačke šume 48 i neobraslo šumsko zemljište 16)
 - o Opožarena površina 1.398,06 ha (visoke šume 376,65 ha, šumske kulture 134,03 ha, izdanačke šume 676,53 ha i neobraslo šumsko zemljište 262,80 ha)
 - o Šteta od požara 1.806.965,95 KM
 - o Troškovi gašenja 123.584,17 KM

Analizirajući šumske požare sa nekoliko osnovnih aspekata može se konstatovati:

- Ukupni broj šumskih požara u zavisnosti od općine je kako slijedi: Travnik (34), Gornji Vakuf-Uskoplje (26), Novi Travnik (20), Kiseljak (17), Busovača (7), Bugojno (6), Vitez (5), Fojnica (4), Kreševo (4), Donji Vakuf (2) i Jajce (1).

- Broj šumskih požara u zavisnosti od kategorije šume: Izdanačke šume (48), visoke šume (33), šumske kulture (29) i neobraslo šumsko zemljište (16).
- Sa aspekta opožarene površine: Izdanačke šume (676,53 ha), visoke šume (376,65 ha), neobraslo šumsko zemljište (262,80 ha) i šumske kulture (134,03 ha).

U odnosu na prethodnu 2010. godinu broj šumskih požara je povećan za 100, opožarena površina za 1.352,35 ha, a ukupna šteta za 1.702.892,29 KM.

U smislu komparacije ukupnog broja šumskih požara, opožarene površine i pricinjene štete od šumskih požara u izvještajnom periodu u odnosu na prethodni trogodišnji period navode se podaci kako slijedi.

Izvještajni period	Broj požara (kom)	Opožarena površina (ha)	Ukupna šteta (KM)
2008	59	162,18	212.480,59
2009	61	278,77	139.271,79
2010	26	45,71	104.073,66
Prosjek	49	162,22	151.942,01
2011	126	1.398,06	1.806.965,95
Razlika (+/-)	+ 77	+ 1.235,84	+ 1.655.023,94
Odnos (2011/Prosjek)	2,57	8,62	11,89

Analizirajući osnovne parametre šumskih požara može se konstatovati da je izvještajni period okarakterisan kao period sa izrazito visokom pojavom šumskih požara, znatnom opožarenom šumskom površinom i značajnijom materijalnom štetom koja je prouzrokovana kao posljedica šumskih požara, kako u pogledu pricinjenih šteta na prirodnom resursu tako i iskazanih troškova gašenja šumskih požara.

Osnovni uzrok nastanka i pojave šumskih požara je dugi sušni periodi tokom godine odnosno nedostatak padavina u požarnoj sezoni što je imalo za posljedicu izrazito visok broj šumskih požara, a koji su prouzrokovali znatne štete na šumi i šumskom zemljištu.

Sa aspekta poduzimanja mjera nadležnih za zaštitu šuma od požara, odnosno mjera i aktivnosti na gašenju šumskih požara, bitno je naglasiti da je u izvještajnom periodu i u praksi prepoznata višegodišnja problematika koja je naročito izražena u godinama sa visokim učešćem šumskih požara, a koja se ogleda u slijedećem:

- Nedovoljnoj opremljenosti i osposobljenosti vlastitih protivpožarnih jedinica za gašenje šumskih požara korisnika šuma
- Nemogućnosti protivpožarne vatrogasne jedinice korisnika šuma da odgovori nastaloj situaciji naročito sa aspekta nedovoljnog broja materijalno-tehničkih sredstava za gašenje šumskih požara (specijalizovanih vozila) i ljudstva
- Na pojedinim općinama nemogućnosti upotrebe i angažmana općinskih teritorijalnih vatrogasnih jedinica u gašenju šumskog požara
- Miniranost područja koja onemogućava i ograničava poduzimanje svrsishodnih mjera na gašenju šumskih požara

U narednom periodu ovom segmentu zaštite šuma treba posvetiti dužnu pažnju, pristupiti otklanjanju prednje navedene problematike, a aktivnosti na zaštiti šuma od požara naročito usmjeriti na poduzimanje preventivnih mjera zaštite.

6.2.1.4. Aktivnosti Koordinacionog tijela na zaštiti šuma od požara

U skladu sa odredbama Sporazuma o izradi jedinstvenog plana zaštite šuma od požara na području SBK u smislu zajedničkog djelovanja u provođenju mjera, radnji i aktivnosti na

zaštiti šuma od požara, zaključenog između ŠPD/ŠGD „Srednjobosanske šume/Šume Središnje Bosne“ doo Donji Vakuf, Ministarstva šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK-Kantonalne uprave za šumarstvo i Kantonalne uprave za civilnu zaštitu SBK formirano je Koordinaciono tijelo za praćenje provedbe Jedinstvenog plana zaštite šuma od požara čije je osnovni zadatak praćenje provedbe jedinstvenih planova zaštite šuma i poduzimanje aktivnosti na svrsishodnijoj zaštiti šuma od požara.

Obzirom da je u prvoj polovini izvještajnog perioda evidentirana učestala pojava šumskih požara sa znatnim materijalnim štetama koje su prouzrokovane šumskim požarima kako sa aspekta štete na prirodnom resursu tako i visokim troškovima na gašenju istih, od strane kantonalnog Koordinacionog tijela za praćenje provedbe jedinstvenih planova zaštite šuma od požara poduzimane su i dodatne aktivnosti na zaštiti šuma od požara. Naime, po navedenom osnovu održan je treći sastanak Koordinacionog tijela na kome je razmatrana analiza realizacije aktivnosti na zaštiti šuma od požara u 2011. godini i prisutna problematika u provođenju mjera i aktivnosti na zaštiti šuma od požara, te je od strane Koordinacionog tijela prepoznata i prisutna problematika, a u cilju otklanjanja definisane su mjere i aktivnosti koje je neophodno putem rukovodilaca organa, institucija i službi nadležnih za provođenje potrebno realizovati kako slijedi:

- Razraditi i realizovati efikasniji sistem osmatranja i blagovremenog otkrivanja šumskog požara kao i sistem dojavljivanja nastanka i pojave šumskog požara
- Poduzeti dodatne aktivnosti na otkrivanju potencijalnih počinitelja ili lica za koje postoji osnov sumnje da su prouzrokovali nastanak šumskih požara i prijavljivati iste nadležnoj policiji
- Rukovodioci organa, institucija i službi nadležnih za provođenje mjera za zaštitu šuma od požara u potpunosti i blagovremeno obezbijediti provođenje mjera i aktivnosti koje su precizirane i definisane Jedinstvenim planovima zaštite šuma od požara, a naročito po osnovu upotrebe raspoloživih materijalno-tehničkih sredstva, ljudskih resursa i vatrogasnih jedinica
- Nadležni blagovremeno, propisno i cjelovito sačinjavati izvještaje o šumskom požaru na definisanim obrascima za izvještavanje uz obaveznu primjenu i obrasca jedinstvenog obračuna troškova učesnika u gašenju šumskih požara kao sastavnog dijela izvještaja
- U kontekstu poduzimanja preventivnih mjera neophodno je pokrenuti sveobuhvatnu informativnu kampanju. Navedene aktivnosti usmjeriti u dva pravca i to lokalna medijska saopćenja i direktna prezentacija od strane Koordinacionog tijela o nastalim štetama na prirodnom resursu kao posljedica šumskih požara, te mjerama i aktivnostima koje definišu Jedinstveni planovi zaštite šuma od požara.

Zaključci trećeg sastanka Koordinacionog tijela koji definišu provedbu prednje navedenih mjera dostavljeni su svim nadležnim institucijama i službama na realizaciju, te je u toku izvještajnog perioda vršena i realizacija istih. U narednom periodu putem Koordinacionog tijela neophodno je pristupiti otklanjanju prednje navedene problematike, a aktivnosti na zaštiti šuma od požara naročito usmjeriti na poduzimanje preventivnih mjera zaštite.

6.2.1.5. Aktivnosti na izradi Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu Srednjobosanskog kantona

Na osnovu donesenog rješenja o imenovanju radne grupe od strane premijera Srednjobosanskog kantona predstavnici Uprave uzeli su učešće putem članstva u radnoj grupi za izradu zakona. Po navedenom osnovu sačin je Nacrt Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu Srednjobosanskog kantona koji je na VIII sjednici Skupštine kantona prihvaćen, te je zadužena Vlada kantona i Kantonalna uprava za civilnu zaštitu da prije utvrđivanja Prijedloga zakona provedu javnu raspravu.

6.2.2. Zaštita šuma od elementarnih nepogoda

Ono što je karakteristično za izvještajni period jeste pojava suše odnosno dugih vremenskih perioda bez padavina što je imalo za posljedicu ugrožavanje stabilnosti šuma i njihove funkcije (prekomjerno razmnožavanje insekata, širenje uzročnika biljnih bolesti ili drugih štetnih organizama) što se sa šumarskog aspekta uvjetno rečeno može smatrati i prirodnom nepogodom. Ono što je evidentno u toku trajanja sušnog perioda, a izravno utiče na ugrožavanje stabilnosti šuma je presušivanje velikog broja izvorišta unutar šume, kao i znatno smanjenje izdašnosti svih vodotoka unutar šume do nivoa koji nije zapamćen na ovim prostorima. Direktno posljedice na ugrožavanje stabilnosti šuma po navedenom osnovu će biti daleko više izražene i preoznatljivije u narednom vremenskom periodu, te je zadatak šumarskih službi da kontinuirano prate sve vrste promjena na šumi, blagovremeno dojavljaju iste, kako bi se u rješavanju uočenih štetnih pojava blagovremeno uključila sva raspoloživa struka, uključujući i naučno-obrazovne institucije kao što je Šumarski fakultet.

Sa aspekta zaštite šuma realizovane su aktivnosti koje se odnose na blagovremenu identifikaciju, evidentiranje i procjenu obima šteta koje su nastale na šumskim sastojinama kao posljedica djelovanja prirodnih faktora (vjetar, snijeg i dr.). Navedene informacije su dostavljane mjenonadležnim šumarijama kantonalnog šumskoprivrednog društva kako bi se poduzele adekvatne mjere na saniranju postojećeg stanja i onemogućavanje daljnjih štetnih posljedica biotskih faktora.

6.3. Zaštita šuma od bespravnih sječa

U generalnom smislu riječi može se konstatovati da je izvještajni period okarakterisan kao period izrazitog udara na šumu u kome su intenzivirane nezakonitosti u oblasti šumarstva i primarne prerade drvne mase, a na pojedinim kritičnim lokalitetima napad na šumu i stepen ispoljenog nasilja izražen je u mjeri u kojoj objektivno nadmašuje mogućnosti i djelovanje jedne od nadležnih lokalnih institucija. Analizom vrste i obima prisutnih nezakonitosti može se konstatovati da je pojačan obim prisutnih nezakonitih radnji rezultat:

- Nepostojanja i neuređenosti legislative u oblasti šumarstva
- Krize vlasti na kantonalnom i višim nivoima vlasti
- Štrakovima policije, uposlenika sudstva, državnih službenika i namještenika
- Nepostojanje upravljačkih struktura i nedefinisan status menadžmenta korisnika šuma
- Masovna otpuštanje radnika i neredovna ili nikakva primanja velikog broja stanovnika kantona
- Sklonosti ove oblasti koruptivnim odnosima raznih oblika
- Globalna ekonomska kriza kao i opće stanje u društvu
- Demografska struktura i povoljno stanje otvorenosti šuma putnim komunikacijama

Cijenimo da su prednje navedene okolnosti glavni uzroci pojave i intenzivnog vršenja nezakonitosti koje se rezultirale snažnim udarom na šume gdje nadležne službe nisu u potpunosti uspjele odgovoriti.

Na zaštiti šuma Uprava je pored redovnih i ustaljenih aktivnosti poduzimala i dodatne mjere na zaštiti prirodnog resursa kako provedbom samostalnih aktivnosti čuvara šuma u skladu s vlastitim nadležnostima tako i putem zajedničkih koordiniranih aktivnosti sa učešćem ostalih nadležnih institucija i službi odnosno vršena je realizacija „Operativnog plana za suzbijanje nezakonitih aktivnosti u oblasti šumarstva i drvne industrije na području SBK/KSB“.

6.3.1. Zaštita šuma provedbom samostalnih aktivnosti čuvarske službe

U skladu sa nadležnostima Uprave unutar iste formirana je čuvarska služba koja u kontinuitetu od 2006. godine u potpunosti obezbjeđuje neposrednu zaštitu državnih šuma shodno dužnostima koje su propisane čuvarima šuma, te je po navedenom osnovu za područje Srednjobosanskog kantona formirano 73 čuvarsa reona za koje su zaduženi čuvari šuma. Sa

aspekta veličine čuvarskih reona, odnosno površine isto je u skladu i sa Pravilnikom o zadacima čuvara šuma, načinu izvršavanja zadataka, obliku i sadržaju legitimacije čuvara šuma i kriterijima za utvrđivanje veličine čuvarskog reona. Sve aktivnosti na zaštiti šuma u izvještajnom periodu vršene su shodno objektivnim mogućnostima čuvara šuma kao državnih namještenika u poduzimanju mjera i aktivnosti u skladu sa ovlastima čuvara šuma i Uprave kao državne institucije. Po osnovu navedenog, a između ostalih, navodimo glavne aktivnosti koje su vršene na zaštiti šuma kako slijedi:

- Spriječavanje bespravnog zauzimanja, prisvajanja i korištenja šuma i šumskog zemljišta i poduzimanja odgovarajućih mjera za počinioce nezakonitih radnji (podnošenje odgovarajućih zahtjeva za rješavanje uzurpacija)
- Spriječavanje nastanka šumskih požara i poduzimanje preventivnih mjera na zaštiti šuma od požara (osmatranje i dojavljivanje nastanka šumskih požara, inicijalno gašenje šumskih požara, aktivno učešće u aktivnostima na gašenju šumskih požara i dr.)
- Sprečavanje nastanka pojave bespravnih sječa i otuđivanja drvene mase (konstantno prisustvo na terenu i preventivno djelovanje)
- Evidentiranje panjeva bespravno posječenih stabala (vođene propisne evidencije)
- Evidentiranje i privremeno oduzimanje nelegalne drvene mase (provođene aktivnosti na privremenom oduzimanju nelegalne drvene mase)
- Prijavljivanje počinitelaca nezakonitih radnji (podnošenje odgovarajućih prijava za počinjene nezakonitosti)
- Sprečavanje nastanka, evidentiranje i prijavljivanje počinitelaca svih ostalih nezakonitih radnji u šumi i šumskom zemljištu bez obzira na vlasništvo u skladu s vlastitom nadležnosti
- Obavješćavanje nadležnih o svim zapaženim nepravilnostima

Zbog prisustva posebne problematike i specifičnosti iste koja se ogleda u intenzivnom vršenju nezakonitosti kao i neprimjerenom ponašanju i nastupu počinitelaca nezakonitih radnji prema čuvarima šuma, a koje se manifestuje učestalim fizičkim napadima na čuvare šuma, onemogućavanje istih da provedu službenu radnju, konstantnim verbalnim i telefonskim prijetnjama i zastrašivanjima kao i uništavanja privatne i službene imovine čuvara šuma, zaštiti šuma u izvještajnom periodu pristupilo se planski i sistematski. S tim u vezi u cilju poduzimanja svrsishodnijih aktivnosti na zaštiti šuma i zaštiti državnih namještenika-čuvara šuma u provođenju službenih radnji na terenu pored angažmana policije i ostalih nadležnih službi kojima je u nadležnosti da zaštiti državne namještenike-čuvare šuma i da istima omoguće provedbu službene radnje osmišljeno je i realizovano slijedeće:

- Zaštita šuma putem angažmana **koordiniranih grupa (trojki) čuvara šuma** koje djeluju na određenom području putem zajedničkog nastupa na rješavanju složenije problematike i spriječavanja prisutnih nezakonitosti. Obzirom na navedeno od strane raspoloživih uposlenika-čuvara šuma ukupno je formirano 24 koordinirane grupe (trojki) za koje je definisano područje djelovanja (više čuvarskih reona) i koji na istom poduzimaju sve aktivnosti na zaštiti šuma kako u samostalnom nastupu tako i u saradnji sa ostalim nadležnim institucijama i službama. Ovakav način zajedničkog pristupa rješavanju problematike na terenu pokazao se opravdanim te će se u narednom periodu nastaviti sa realizacijom aktivnosti.
- Zaštita šuma putem angažmana **mobilnih timova za brzu intervenciju** i djelovanje na terenu, a sve u smislu svrsishodnije zaštite šuma i podizanja stepena efikasnosti neposredne zaštite šuma. Po navedenom osnovu pored redovnih aktivnosti na zaštiti šuma kako putem samostalog nastupa čuvara šuma tako i nastupa koordiniranih grupa (trojki), poduzete su i dodatne mjere u smislu da su sva raspoloživa materijalno-tehnička sredstva i ljudski potencijali stavljeni u funkciju zaštite šuma kako bi isti djelovali prevashodno na zaštiti kritičnih i ugroženih lokaliteta. Navedenom aktivnošću formirano je 13 mobilnih timova odnosno terenskih vozničkih jedinica sa četiri neposredna izvršioaca, 17 koordinatora i

neposrednih učesnika na lokalnom nivou, te jedan kordinator na kantonalnom nivou što ukupno čini 70 neposrednih izvršilaca-uposlenika Uprave koji su uključeni u realizaciju ovih aktivnosti. Mobilni timovi za brzu intervenciju su u izvještajnom periodu poduzimali aktivnosti na zaštiti šuma. I ova vrsta aktivnosti u toku realizacije pokazala se vrlo učinkovitom naročito sa aspekta preventivnog djelovanja u spriječavanju nastanka vršenja bespravnih sječa tako da će se isto primjenjivati i u narednom periodu.

6.3.2. Zaštita šuma putem realizacije „Operativnog plana za suzbijanje nezakonitih aktivnosti u oblasti šumarstva i drvne industrije na području SBK/KSB“

Operativni plan za suzbijanje nezakonitih aktivnosti u oblasti šumarstva i drvne industrije na području Srednjobosanskog kantona donesen je od strane kantonalnog Koordinacionog tijela, koji je usvojen i od Vlade SBK, a realizacija pomenutog plana u kontinuitetu se vrši od 2005. godine. Aktivnosti kantonalnog Koordinacionog tijela ogledaju se u praćenju provedbe pomenutog plana i sa prijedlogom mjera redovno izvještavanje Vlada SBK što je u prethodnom periodu i vršeno. Nadležnost Kantonalne uprave za šumarstvo kao institucije u pomenutim aktivnostima ogleda se u tome da je direktor Uprave predsjedavajući Koordinacionog tijela, a Uprava uglavnom planer, predlagač i nosilac provedbe ključnih zajedničkih koordiniranih aktivnosti na zaštiti šuma. Po navedenom osnovu provedene su aktivnosti i u izvještajnom periodu.

6.3.2.1. Realizacija aktivnosti na zaštiti šuma ugroženih lokaliteta

Kako je u nadležnosti Uprave i neposredna zaštita šuma putem čuvarske službe u provođenju mjera i aktivnosti na zaštiti šuma prepoznata su i određena područja pojedinih općina gdje su nezakonite radnje u oblasti šumarstva i drvne industrije veoma učestale i gdje nezakonitosti prevazilaze mogućnosti djelovanja jedne od nadležnih institucija. S tim u vezi, a obzirom na vrstu i obim prisutnih nezakonitosti pojedini mikrolokaliteti određenih općina okarakterisani su kao posebni i kritični, te se zaštiti ovih područja i u izvještajnom periodu pristupilo na poseban način putem specifičnog i posebnog vida zaštite. U početnoj fazi rješavanja provedena su operativna snimanja terena i prikupljanje relevantnih podataka i informacija na osnovu čega su sačinjeni zasebni operativni planovi ugroženih lokaliteta koji su usaglašeni sa MUP-om SBK i nadležnim strukturama kantonalnog šumskoprivrednog društva, a sve u smislu zajedničkog djelovanja svih nadležnih institucija i službi u aktivnostima zaštite šuma. Realizacija donesenih planova je kako slijedi.

Operativni plan zaštite šuma, kontrola saobraćaja u šumama, općina Vitez, ugroženi lokalitet Kruščica. U cilju zaštite šuma navedenog lokaliteta sačinjen je poseban plan zaštite šuma ugroženog lokaliteta, a mjere pomenutog plana prvenstveno usmjerene na onemogućavanje daljnjeg vršenja nezakonitosti u oblasti šumarstva. Odredbama sačinjenog i usaglašenog plana (sa ostalim nadležnim institucijama i službama) između ostalog predviđena je i konstantna kontrola prometa drvne mase u šumi na svrsishodnoj kontrolnoj tački. Shodno mjerama definisanim pomenutim planom pored čuvarske službe Kantonalne uprave za šumarstvo zaštiti šuma pristupili su i pripadnici MUP-a SBK (PS Vitez) i uposlenici nadležne šumarije kantonalnog šumskoprivrednog društva. Pri provedbi ovih aktivnosti na mikrolokalitetu Kurjevac općina Vitez na šumskom kamionskom putu uspostavljena je stalna kontrolna tačka za 24 satnu kontrolu prometovanja drvne mase i tom prilikom od strane nadležnih službenih lica izvršene su 1.425 kontrole motornih i drugih vozila koje su transportovale drvenu masu u količini od 12.065m³. Za uočene nezakonitosti od strane nadležne čuvarske službe poduzete su odgovarajuće mjere. Osnovna funkcija vršenja konstantne kontrole prometa drvne mase jeste da se onemogući bespravan promet a samim time i vršenje bespravnih sječa što se i pokazalo kao tačnim iz razloga što su za vrijeme trajanja kontrolnih aktivnosti šumske štete smanjene.

Ono što je karakteristično i što je u nadležnosti rješavanja drugih institucija (policije) jeste da polovina vozila (raznih vrsta i tipova od vojnih teretnih do putničkih vozila) nisu uredno registrovana i ista su isključivo namijenjena i prilagođena za vršenje šumskih krađa. Da se radi o učinkovitoj mjeri koja se provodi od strane nadležnih državnih institucija na spriječavanju nezakonitosti ukazuju i podaci da je u više navrata došlo do fizičkih i verbalnih napada na čuvare šuma i uništavanje materijalno tehničkih sredstava istih, a sve u cilju onemogućavanja službenih lica (čuvara šuma) da provedu službene radnje. Po navedenom osnovu izvršeno je podnošenje 6 krivičnih prijava zbog napada na službena lica u toku vršenja redovne službe (član 183.i 358 KZ FBiH). U toku provedbe aktivnosti na zaštiti šuma konstantno je prisutno negodovanje pripadajućih mjesnih zajednica čiji stanovnici u naravi uglavnom i vrše nezakonite radnje i koji su evidentirani u službenim evidencijama Uprave kao višestruki počinioci nezakonitosti. Navedeno ukazuje da su od strane nadležnih poduzete relevantne, svrsishodne i učinkovite mjere na zaštiti šuma koje se temelji na činjenicama da je ukupan obim bespravnih sječa na području općine Vitez u izvještajnom periodu umanjen za 1.173 m³ ili 21% u odnosu na prethodnu 2010. godinu. Pomenute aktivnosti i mjere svakako treba primjenjivati i u narednom periodu.

Operativni plan zaštite šuma, općina Bugojno, ugroženi lokalitet Vesela. Realizacija navedenog plana na terenu vršena je uz asistenciju pripadnika P.S Bugojno iz razloga što su počinioci bespravnih sječa koji su identifikovani od strane čuvarske službe agresivni i skloni vršenju kriminogenih radnji upotrebom i fizičke sile, a prema saznanjima MUP-a SBK identifikovana lica (počinioci nezakonitih sječa i prometa bespravno posječene drvene mase) dobro su poznati MUP-u SBK u vršenju nezakonitosti i u drugim oblastima osim šumarstva. Provedbom združenih aktivnosti za sve uočene nezakonitosti poduzete su odgovarajuće mjere. Ovakva vrsta aktivnosti na terenu uz angažman P.S Bugojna pokazala se učinkovitom jer počinioci nezakonitih radnji nemaju adekvatan odgovor i svojim postupcima (verbalnim prijetnjama, raznim vidovima zastrašivanja ili upotrebom fizičke sile) nisu u mogućnosti da spriječe nadležne državne službe da izvrše planirane aktivnosti na zaštitu šuma. U narednom periodu sa aspekta zaštite šuma i omogućavanja čuvarima šuma da provedu službene radnje ove aktivnosti je neohodno provoditi putem zajedničkog djelovanja. Realizovanim aktivnostima ukupan obim bespravnih sječa na području općine Bugojno u izvještajnom periodu umanjen je za 925 m³ ili 19 % u odnosu na prethodnu godinu.

Operativni plan zaštite šuma, općina Novi Travnik, ugroženi lokalitet Sebešić. Sa aspekta zaštite šuma općine Novi Travnik, poseban lokalitet na kojemu su izrazito izražene bespravne sječe i promet nelegalno posječene drvene mase jeste šire područje Sebešić koji ujedno predstavlja i granice općina Novi Travnik, Gornji Vakuf-Uskoplje i Fojnica. U cilju zaštite šuma ovog lokaliteta od strane Uprave sačinjen je poseban plan zaštite šuma ugroženog lokaliteta koji je na nivou nadležnih predstavnika institucija i službi usaglašen i donesen, isti je podržan i od strane nadležne lokalne zajednice (načelnika općine). Provedbom združenih aktivnosti između ostalog predviđena je i mjera vršenja kontrola prometa drvene mase na stalnoj kontrolnoj tački i poduzimane mjere za sve uočene nezakonitosti. Ono što je karakteristično za navedeno područje jeste da se stalnom kontrolom prometa i onemogućavanjem vršenja prometa nelegalne drvene mase u znatnoj mjeri spriječavaju počinioci nezakonitosti da provode i bespravne sječe. Realizovanim mjerama područje nije u potpunosti stavljeno pod kontrolu čuvarske službe ali se istim zaustavio postojeći rastući trend bespravnih sječa, te je u narednom periodu potrebno svrsishodnijim planskim aktivnostima pristupiti rješavanju problematike bespravnih sječa na ovom području.

6.3.2.2. Zaštita šuma realizacijom aktivnosti zajedničkog djelovanja na suzbijanju crnog tržišta drvnih sortimenata

Obzirom da je u prethodnom periodu, kako od strane Uprave tako i Koordinacionog tijela za praćenje provedbe „Operativnog plana“, prepoznato da je napad na šumu i stepen ispoljenog

nasilja na pojedinim kritičnim područjima izražen u mjeri u kojoj objektivno nadmašuje mogućnosti i djelovanje jedne od nadležnih lokalnih institucija još u toku 2009. godine za suzbijanje prisutnih nezakonitosti za sve općine kantona uspostavljena je **lokalna koordinacija** koju čine predstavnici općina, kantonalne uprave za šumarstvo, nadležne policije i šumarije kantonalnog šumskoprivrednog društva sa zadatkom da sagledaju stanje na općini po pitanju prisutnih nezakonitosti u oblasti šumarstva, te predlože i realizuju određene mjere na suzbijanju istih. Kao rezultat navedenog krajem 2009. godine za sve općine kantona sačinjeni su operativni planovi zajedničkog djelovanja na zaštiti šuma i spriječavanju organiziranja lanca crnog tržišta drvne mase. Realizacija navedenih planova od strane nadležnih obavlja se u kontinuitetu od 2009. godine, te su aktivnosti po osnovu istih vršene i u izvještajnom periodu, a uloga Uprave u realizaciji navedenih planova je aktivno učešće i koordinacija provedbe planskih aktivnosti. Realizacija aktivnosti po navedenom osnovu vršena je i u izvještajnom periodu, a analizom istih došlo se do zaključka da su realizovane aktivnosti i poduzete mjere dale dobre rezultate na spriječavanju nezakonitosti naročito sa aspekta zajedničkog i preventivnog djelovanja, te će se realizacija provoditi i u narednom periodu.

6.3.3. Zaštita šuma putem realizacije aktivnosti po osnovu zaključaka Vlade SBK

Uprava kontinuirano putem „Informacija o gospodarenju šumama“ izvještava Vladu SBK o stanju u oblasti šumarstva na području kantona sa prijedlogom konkretnih mjera. Analizirajući stanje i predložene mjere Vlada SBK, a u cilju uredovanja stanja u oblasti, obavezuje nadležne institucije na realizaciju mjera i aktivnosti shodno pripadajućim nadležnostima istih. Po navedenom osnovu u izvještajnom periodu Uprava je provodila aktivnosti shodno obavezama proisteklim po osnovu zaključaka Vlade iz 2010. i 2011. godine.

Postupajući po zaključku Vlade SBK broj 01-05-286/2010-11 od 19.08.2010. godine, a shodno i programu rada za 2011. godinu koji se odnosi na realizaciju obaveza po tački 4. prednje navedenog zaključka na nivou nadležnih (Uprave, MUP-a SBK i kantonalnog šumskoprivrednog društva) još krajem 2010. godine definisane i usaglašene globalne aktivnosti koje je potrebno poduzimati na zaštiti šuma. U smislu operacionalizacije od strane mjesnonadležnih odjeljenja Uprave, policijskih stanica MUP-a SBK i šumarija kantonalnog šumskoprivrednog društva sačinjeni su i doneseni posebni operativni planovi koji definišu kontrolu prometa drvnih sortimenata na putnim komunikacijama, kontrolu prometa drvne mase na pilanama i kontrolu klasiranja i otpreme legalnih drvnih sortimenata. Realizacija navedenih planova vršena je i u izvještajnom periodu, a ista je rezultirala evidentiranjem postojećeg stanja i poduzimanjem mjera za sve uočene nepravilnosti.

U cilju realizacije Zaključka Vlade SBK broj 01-05-207/2011-29 od 30.06.2011, a u skladu sa obavezama proisteklim po osnovu tačke 2. i 3. pomenutog zaključka koji tretiraju realizaciju aktivnosti i mjera kontrole proizvodnje, prometa, propisnog klasiranja, premjera, otpreme i prerade drvnih sortimenata na području Srednjobosanskog kantona, Uprava je provodila intenzivne aktivnosti po navedenom osnovu. Kao preduslov za realizaciju planskih aktivnosti putem resornog Ministarstva, a u cilju sveobuhvatnijeg upoznavanja nadležnih za provedbu aktivnosti po navedenom osnovu, nadležnim Ministarstvima, Upravama, inspektoratima i Nadzornom odboru kantonalnog šumskoprivrednog društva dodatno su upućeni zahtjevi za provedbu aktivnosti u vezi sa obavezama i pripadajućim nadležnostima. U kontekstu provedbe mjera i aktivnosti realizovano je slijedeće:

- Vršene su kontrole proizvodnje, premjera, propisnog klasiranja i otpreme drvne mase, odnosno kontrola provedbe aktivnosti korisnika šuma na realizaciji redovnih sječa u državnim šumama. Kontrolne aktivnosti nadležnih (ukupno provedeno 54 kontrole) realizovane su uglavnom na svim općinama kantona. Po osnovu provedenih kontrola na pojedinim općinama pored izostanka redovne uspostave šumskog reda evidentirano je prisutno i niz nepravilnosti i nezakonitosti koje se ogledaju uglavnom u izostanku dužnog

nadzora na praćenju realizacije projekta za izvođenje od strane odgovornih lica korisnika šuma, tako da ima slučajeva da izvođač radova vrši određene aktivnosti koje su u suprotnosti sa projektom za izvođenje, nezakonite upotrebe pečata šumarskog čekića odgovornih lica korisnika šuma, djelimične provedbe aktivnosti na premjeru i obrojčavanju drvnih sortimenata, izdavanju nepotpuno popunjenih otpremnih iskaza za drvo i dr. Ovo je naročito izraženo na područjima općina Kreševo, Donji Vakuf, Bugojno, Gornji Vakuf-Uskoplje i Kiseljak. Za uočene nepravilnosti poduzete su odgovarajuće mjere.

- Realizovane su zajedničke kontrole prometa drvne mase na putnim komunikacijama i tom prilikom konstatovano veoma izraženo prisustvo nelegalnog prometa. Od ukupno 579 provedenih kontrola uočene su i evidentirane nezakonitosti u 216 slučajeva, što ukazuje da je 37% prometa drvne mase na putnim komunikacijama nelegalno. Za sve evidentirane slučajeve poduzete su i odgovarajuće mjere. Ono što je karakteristično za provedbu ovih vrsta kontrola jeste da se prilikom susretanja sa počiniocem nezakonite radnje bilo na šumskom kamionskom putu ili javnoj putnoj komunikaciji ne provedu sve zakonom predviđene mjere, odnosno naknadno u proceduri izvrši se prijavljivanje počinitelaca nadležnim pravosudnim organima ali se privremeno oduzimanje nelegalne drvne mase ne provodi u cjelosti iz razloga što počinioci nezakonite radnje ne postupaju po nalogu ovlaštenih službenih lica, drvnu masu prisvajaju i otuđuju sa lica mjesta. Pored navedenog prisutna je i problematika da korisnik šuma neblagovremeno osigurava neophodna sredstava za utovar i prevoz privremeno oduzete nelegalne drvne mase na destinaciju za odlaganje. Poseban problem koji je konstantno prisutan na području Srednjobosanskog kantona jeste i ne provođenje postupka privremenog oduzimanja sredstava kojima je izvršena nezakonita radnja od strane nadležne policije, tako da lica počinioci nezakonitosti kontinuirano koriste jedna te ista sredstva u vršenju nezakonitih radnji.
- Provođene su kontrole prometa drvne mase na pilanama i pilanskim kapacitetima kao i objektima za proizvodnju drvenog uglja (žeznicama). Ukupno je od strane nadležnih službi izvršeno 29 kontrola pilana i 34 kontrole objekata za proizvodnju drvenog uglja. Kontrolom pojedinih pilanskih kapaciteta evidentirane su nezakonitosti, što ukazuje da pilanski kapaciteti Srednjobosanskog kantona učestvuju u nezakonitostima i čine produženi lanac u vršenju bespravnih sječa i daljnjoj distribuciji drvne mase koja potiče od nelegalnih sječa. Značajniji angažman i učinci zajedničkih kontrolnih aktivnosti kantonalnih službi ogledaju se u ostvarivanju uvida u zakonitost postojanja i rada objekata za proizvodnju drvenog uglja (žeznica). Ove aktivnosti su intenzivirano provođene na područjima općina Gornji Vakuf-Uskoplje i Bugono i tom prilikom izvršena kontrola 34 objekta, te od strane nadležnih inspekcijских službi konstatovano da samo jedan objekat na području općine Gornji Vakuf-Uskoplje posjeduje odobrenje za rad a protiv vlasnika 33 objekta od strane nadležnih inspekcijских službi podneseni su zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka. Ono što je karakteristično kod objekata za proizvodnju drvenog uglja, a što je i u prethodnom periodu evidentirano jeste da su isti uglavnom locirani u šumi i šumskom zemljištu, nemaju odgovarajućih odobrenja za građenje niti za rad, predstavljaju potencijalnu opasnost za nastanak šumskih požara i vršenja bespravnih sječa, a sve u funkciji pribavljanja potrebne količine drvne mase za rad.

U kontekstu realizacije provedenih aktivnosti može se u globalnom smislu konstatovati da je ustrojena zajednička provedba aktivnosti i mjera na kontroli proizvodnje, prometa, propisnog klasiranja, premjera, otpreme i prerade drvnih sortimenata na području SBK, te da navedene aktivnosti treba provoditi i u narednom periodu. Detaljan izvještaj po navedenom osnovu sa prijedlogom mjera, a shodno obavezama Uprave u narednom periodu dostavit će se Vladi SBK na razmatranje.

Ukoliko sumiramo aktivnosti i poduzete mjere koje su provedene po osnovu realizacije operativnog plana i obaveza proisteklih zaključcima Vlade SBK u izvještajnom periodu ukupano je provedeno 3.897 kontrola, podneseno 1.035 prijava i privremeno oduzeta drvena masa u količini od 1.054 m³, ali i pored svih mjera koje su poduzete na zaštiti šuma nezakonitosti su i dalje prisutne.

6.3.4. Uporedni pokazatelji obima bespravnih sječa, konzumenti nelegalne drvne mase i osnovni uzroci nastanka šumskih šteta

6.3.4.1. Uporedni pokazatelji obima bespravnih sječa

U cilju usporedbe obima bespravnih sječa za izvještajni period, a u odnosu na višegodišnji prosjek (period 2003-2011. godina) sačinjen je naredni tabelarni prikaz kako slijedi.

IZVJEŠTAJNI PERIOD (godina)	EVIDENTIRANE BESPRAVNE SJEČE (m ³) kd			(% u odnosu na prosjek)
	Četinari	Lišćari	Ukupno	
2003	19.870	17.509	37.379	134
2004	14.894	21.938	36.787	132
2005	10.807	20.137	30.944	111
2006	7.967	14.121	22.088	79
2007	6.696	9.159	15.855	57
2008	9.441	15.999	25.440	91
2009	7.352	18.032	25.384	91
2010	7.744	19.766	27.510	99
2011	9.994	18.812	28.806	104
Prosječna godišnja šteta (2003-2011)	10.529	17.275	27.804	100
2011 (+/-) u odnosu na višeg. prosjek	- 535	+ 1.537	+1.002	
% u odnosu na višegodišnji prosjek	95	109	104	

Analizom tabelarnog pregleda može se zaključiti:

- Ukupni obim bespravnih sječa u izvještajnom periodu (28.806 m³) je viši od obima bespravnih sječa evidentiranih u prethodnoj godini (2010.) za 1.296 m³ ili 4,7%.
- Obim bespravnih sječa u izvještajnom periodu u ukupnom iznosu (28.806 m³) je viši od višegodišnjeg prosjeka i isti predstavlja 104% prosječnog godišnjeg obima sječa za period 2003-2011. godina

Najizraženije povećanje obima bespravnih sječa u odnosu na 2010. godinu evidentirano je na područjima općina Novi Travnik (povećanje obima za 1.263 m³ ili 24%), Travnik (povećanje obima za 744 m³ ili 12%), Gornji Vakuf-Uskoplje (povećanje obima za 563 m³ ili 50%), Kreševo (povećanje obima za 248 m³ ili 86%), Dobretići (povećanje obima za 241 m³ ili 86%) i Jajce (povećanje obima za 222 m³ ili 18%).

U pojedinim općinama došlo je do smanjenja obima bespravnih sječa u odnosu na 2010. godinu i stanje po navedenom osnovu je slijedeće: Vitez (smanjenje za 1.173 m³ ili 21%), Bugojno (smanjenje za 925 m³ ili 19%) i Fojnica (smanjenje za 72 m³ ili 7%).

U ostalim općinama kantona (Donji Vakuf, Busovača i Kiseljak) obim bespravnih sječa u izvještajnom periodu je približno identičan kao i 2010. godine.

Obzirom da se radi o godini u kojoj je evidentiran intenzivan udar na šumu iz ranije navedenih razloga, u izvještajnom periodu došlo je i do promjene u strukturi bespravnih sječa, te je evidentirano povećanja sječa lišćara u odnosu na višegodišnji prosjek što se može dovesti

u direktnu vezu i sa padom životnog standarda građana koje je povezano sa rješavanjem socijalnog statusa stanovništva.

Prednje navedeni numerički pokazatelji bespravnih sječa su rezultat službenih evidencija, odnosno radi se o evidentiranom stanju sa mogućnošću da je stanje u navedenoj oblasti još teže nego što to evidencije pokazuju.

6.3.4.2. Konzumenti drvne mase koja potiče od bespravnih sječa

U vezi sa zakonskom obavezom Uprave koja se odnosi na praćenje, evidentiranje i izvještavanje o stanju u oblasti, prepoznati su i evidentirani korisnici drvne mase koja potiče iz bespravnih sječa, a kako je obim bespravnih sječa isključivo vezan za konzumente drvne mase, glavni konzumenti nelegalne drvne mase na području Srednjobosanskog kantona su:

- **Lokalno stanovništvo** (ruralno i urbano) u svrhu potrebe za ogrijevom. Potrebe za ogrijevnim drvetom su višestruko veće u odnosu na ponudu ogrijevnog drveta koje se u legalnoj proceduri stavlja stanovništvu na raspolaganje. Iz navedenog razloga na tržištu ogrijevnog drveta stvoren je ambijent u kome je znatno veća potreba a time i potražnja za ogrijevnim drvetom od legalne ponude na tržištu zbog čega se sve veći broj fizičkih lica pojavljuje kao novi ili višestruki počinioci bespravnih sječa i nelegalnog prometa.
- **Žežnice**, prema službenim evidencijama na području kantona je **465** žežnica koje su uglavnom podignute u nelegalnoj proceduri, a stanje po općinama je kako slijedi: Fojnica 323, Busovača 56, Kreševo 40, Novi Travnik 23, Gornji Vakuf-Uskoplje 10, Bugojno 5, Kiseljak 5 i Travnik 3. Pomenute žežnice za rad koriste drvnu masu čije je porijeklo uglavnom od bespravnih sječa bilo da vlasnici žežnica direktno provode bespravne sječe ili nelegalnu drvnu masu preuzimaju od drugih fizičkih lica-počinilaca bespravnih sječa.
- **Nelegalne pilane**, ukupan broj nelegalnih pilanskih kapaciteta i improvizovanih postrojenja za primarnu preradu drvne mase je **65**. Stanje po općinama je slijedeće: Jajce 1, Gornji Vakuf-Uskoplje 4, Bugojno 13, Dobretići 1, Travnik 19, Novi Travnik 9, Vitez 6, Busovača 10 i Kiseljak 2. Nelegalne pilane svoj rad zasnivaju uglavnom na „pribavljanju“ drvne mase porijeklom od bespravnih sječa, vrše primarnu preradu iste i daljnju distribuciju prerađene drvne mase.
- **Legalne pilane**, ukupan broj legalnih pilana je **124**, a stanje po općinama je slijedeće: Travnik 24, Gornji Vakuf-Uskoplje 18, Bugojno 15, Vitez 14, Jajce 11, Novi Travnik 10, Donji Vakuf 7, Busovača 7, Kreševo 6, Fojnica 6, Kiseljak 3 i Dobretići 3. Postoje slučajevi da pojedine legane pilane vrše otkup i primarnu preradu drvne mase koja potiče od bespravnih sječa, te iste vrše i daljnju distribuciju prerađene drvne mase koja ima porijeklo od nelegalnih sječa.

6.3.4.3. Osnovni uzroci pojave i nastanka šumskih šteta

Kao osnovni razlozi nastanka postojećeg obima bespravnih sječa i drugih nezakonitosti u oblasti šumarstva i drvne industrije cijenimo da su:

- **Konstantno smanjenje etata**. Izradom šumskoprivrednih osnova i svođenjem realizovanih sječa (sječe koje su vršene prije izrade i donošenja ŠPO) u planske okvire, a koji su definisani šumskoprivrednim osnovama došlo je do znatnog umanjenja obima sječa kako na nivou Federacije BiH tako i Srednjobosanskog kantona. Radi osnovne usporedbe obima sječa navodimo podatak da su na području Srednjobosanskog kantona prije izrade i donošenja ŠPO vršene sječe od strane tadašnjih preduzeća šumarstva u obimu od cca 750.000 m³ krupnog drveta, a nakon izrade i primjene šumskoprivrednih osnova planski obim ukupnih sječa korisnika šuma sveden je na cca 450.000 m³ krupnog drveta.

- **Konzumentima drvene mase iz objektivnih razloga u legalnoj proceduri ne stavlja se na raspolaganje dovoljna količina drvene mase.** Konzumenti (lokalno stanovništvo, žeznice, legalne pilane i dr.) iz objektivnih razloga (smanjenja planskog obima sječa i svođenje istog u okviru predviđene uređajnim elaboratima) svoje potrebe za drvnom masom nastoje da obezbijede na razne načine i da „pribave“ potrebnu količinu drvene mase, te se odlučuju na provedbu nezakonitosti u oblasti šumarstva i drvene industrije (bespravna sječa, bespravan promet i dr.).
- **Trenutno instalisani kapaciteti legalnih i nelegalnih pilana, postojeći objekti za proizvodnju drvenog uglja (žeznice) kao i potrebe lokalnog stanovništva za ogrijevom daleko nadmašuju planske sječe.** Instalisani kapaciteti za primarnu preradu drvene mase (legalni i nelegalni), objekti za proizvodnju drvenog uglja (žeznice) i potrebe lokalnog (ruralnog i urbanog) stanovništva za ogrijevnim drvetom su višestruko veći od planskih sječa u državnim i privatnim šumama.
- **Kantonalno šumskoprivredno društvo u dovoljnoj mjeri ne planira sječe u izdanačkim šumama i šumskim kulturama.** Sječe u pomenutim kategorijama šuma predstavljaju potencijalne izvore ogrijevnog drveta, ali zbog negativnog finansijskog bilansa prilikom realizacije sječa kantonalno šumskoprivredno društvo ne planira sječe u navedenim kategorijama šuma, čime se direktno smanjuje asortiman proizvodnje i na tržište plasira nedovoljne količine ogrijeva. Značajnijim korištenjem prorednog materijala iz šumskih kultura i zahvatima u izdanačkim šumama u okviru raspoloživog etata svakako bi se povećao obim ponude ogrijevnog drveta na tržištu i u legalnoj proceduri konzumentima bi se stavila na raspolaganje znatno veća količina ovog energenta, što bi imalo za posljedicu znatno smanjenje obima bespravnih sječa i drugih nezakonitih radnji vezanih za iste.
- **Globalna ekonomska kriza, pad proizvodnje i nedostatak finansijskih sredstava.** U širem smislu riječi navedene konstatacije, a koje u naravi predstavlja trenutno stanje i sliku našeg društva nastoji se riješiti bespravnom sječom šume i drugim nezakonitostima u oblasti šumarstva i drvene industrije, a znatan dio fizičkih lica-počinilaca nezakonitosti izjavljuju ovlaštenim službenim licima-čuvarima šuma da svoju egzistenciju zasnivaju isključivo na krađi šume.
- **Godina 2011. je nastavak globalne ekonomske krize.** Pomenuta kriza rezultira između ostalog i raznim protestima i nezadovoljstvom građana koje se ispoljava masovnim okupljanjima na javnim mjestima kao i pojavom drugih nezakonitih radnji koji iziskuju značajniji angažman policije. Iz navedenog razloga angažman nadležne policije na spriječavanje nezakonitih radnji vezanih za šumu i šumske krađe je sveden na minimum, a zaštita šuma je svedena isključivo na Kantonalnu upravu za šumarstvo.
- **Nedosljedno provođenje cjelokupne procedure privremenog oduzimanja roba i sredstava kojima je izvršena nezakonita radnja.** Zbog nedosljednosti primjene navedene procedure jedni te isti počiniooci koji koriste stalna i identifikovana sredstva za vršenje nezakonitih radnji bez bojazni vrše nezakonitosti pošto se donošenjem Uredbe o šumama kantonalno šumskoprivredno društvo potpuno distanciralo od provedbe bilo kakvih aktivnosti po osnovu privremenog oduzimanja drvene mase bez obzira na obaveze koje su definisane članom 4. Ugovora o prijenosu poslova gospodarenja državnim šumama na području Srednjobosanskog kantona, a policijske službe na adekvatan i svrsishodan način ne provode postupak privremenog oduzimanja stalnih sredstava kojima se vrše nezakonite radnje u skladu sa odredbama Uredbe o šumama pravdajući se da nemaju odgovarajući odobrenje nadležnog kantonalnog Tužilaštva.
- **Napad na službenu osobu-čuvara šuma i spriječavanje službene osobe u vršenju službene radnje.** Nisu rijetki slučajevi da počiniooci nezakonitih radnji sprečavaju službene osobe (čuvare šume) u vršenju službenih radnji upotrebom vatrenog naoružanja u cilju zastrašivanja i onemogućavanja službenih lica da obave odgovarajuće službene radnje,

fizičkim onemogućavanjem putem upotrebe sile ili nekog drugog oblika sprečavanja, upotrebom fizičke sile nanošenjem tjelesnih povreda čuvarima šuma, uništavanjem i oštećivanjem MTS čuvara šuma (službenih vozila ili privatnih vozila čuvara šuma itd.), verbalnim prijetnjama u cilju ugrožavanja fizičkog i moralnog integriteta ovlaštenih službenih lica i dr. U radu na zaštiti šuma evidentirano je na desetine slučajeva po prednje navedenom osnovu, a postoji i više slučajeva fizičkog uništavanja kako privatnih vozila čuvara šuma tako i službenih vozila.

- **Razni vidovi koncesionih aktivnosti** koje na bilo koji način tretiraju šumu i šumsko zemljište u određenim slučajevima uzrokuju vršenje sječe šume i uklanjanja iste sa koncesionih površina bez provedbe zakonske procedure po osnovu obilježavanje stabala za sječu od strane subjekta gospodarenja, propisne otpreme drvne mase i dr.
- **Neučinkovito procesuiranje počilaca nezakonitih radnji od strane nadležnih pravosudnih organa** U konkretnom slučaju postoje identifikovani počinioci nezakonitosti protiv kojih je nadležnim pravosudnim organima u prethodnoj godini za samo dva mjeseca ukupno podneseno 113 prijava i koja se usiljeno bave nezakonitostima (radi se o šest fizičkih lica), a postoje slučajevi-fizička lica protiv kojih se na godišnjem nivou podnosi i preko 50 prijava za počinjene nezakonitosti u oblasti šumarstva. U kontekstu navedenog može se zaključiti da bez obzira na prijavljivanje i izricanje odgovarajućih kazni za počinioce, isti kontinuirano u toku provođenja postupka provode nove iste ili slične nezakonitosti bez obzira na izrečene sankcije od strane nadležnih pravosudnih organa.
- **Zakonodavna problematika u oblasti šumarstva** koja je prisutna u mnogome doprinosi vršenju nezakonitosti iz razloga što trenutno oblast šumarstva nije uređena krovnim zakonom (Zakonom o šumama Federacije BiH) već su na snazi i u primjeni odredbe Uredbe o šumama i kantonalni Zakon o šumama koji u svim segmentima nisu u potpunosti definisali i uredili ovu oblast.

Uvažavajući prednje navedeno koje u potpunosti identifikuje suštinsku problematiku u oblasti šumarstva i primarne prerade drvne mase, definiše osnovne uzroke pojave i nastanka šumskih šteta i postupanja nadležnih državnih institucija, može se sa sigurnošću konstatovati da su u takvim uslovima stvorene sve pretpostavke za vršenje nezakonitosti (bespravni sječa, nelegalnog prometa, pojave crnog tržišta drvnim sortimentima i dr.), a da je za rješavanje trenutne problematike neophodan sistemski pristup i aktivniji angažman svih nadležnih institucija i službi shodno nadležnostima istih kako na kantonalnom tako i Federalnom nivou.

6.4. Zaštita šuma od neplanskog korištenja nedrvenih šumskih proizvoda

U nadležnosti čuvarske službe koja je ustrojena u sklopu Kantonalne uprave za šumarstvo jeste da spriječava nezakonito ubiranje i sakupljanje nedrvenih šumskih proizvoda i stavljanja istih u promet, a aktivnosti po navedenom osnovu realizovane su i u izvještajnom periodu.

Naime, u izvještajnom periodu se pristupilo sistemskom rješavanju prisutne problematike, te je na nivou nadležnih Kantonalne uprave za šumarstvo i kantonalnog šumskoprivrednog društva održan zajednički sastanak na kome su dogovorene i usaglašene zajedničke aktivnosti i mjere na zaštiti šuma vezane za spriječavanje neplanskog i nezakonitog korištenja nedrvenih šumskih proizvoda i stavljanja istih u promet.

6.5. Zaštita šuma od biljnih bolesti

U pogledu zaštite šuma od biljnih bolesti i drugih patogenih organizama koji ugrožavaju šumu i šumske komplekse vršeno je kontinuirano praćenje stanja iz domena blagovremenog uočavanja i identifikacije pojave biljnih bolesti i izvještavanje mjesnonadležnih šumarija o pojavi biljnih bolesti i lokalitetima na kojima se pojavljuju

Bitno je napomenuti da se uglavnom provode aktivnosti na zaštiti četinarskih sastojina od potkornjaka, a mjere po navedenom osnovu provodi kantonalno šumskoprivredno društvo.

6.6. Ostale aktivnosti na zaštiti šuma

Iz segmenta zaštite šuma od drugih nezakonitih radnji, a shodno vlastitoj nadležnosti poduzimane su aktivnosti kako slijedi:

- Zaštita šuma od bespravne gradnje u šumi i šumskom zemljištu. U rješavanju predmetne problematike uključene su i ostale nadležne službe kako na kantonalnom tako i općinskom nivou. Bitno je napomenuti da je Uprava kao institucija poduzela sve aktivnosti u skladu s vlastitom nadležnosti, a u daljnjem periodu kao sljedeći korak konačnog rješavanja predmetne problematike jeste poduzimanja odgovarajućih upravnih mjera od strane nadležnih inspekcijских službi.
- Rješavanje problematike žežnica u šumi i šumskom zemljištu (realizacija potpisanog Sporazuma). Sistemskom rješavanju ovog problema naročito se pristupilo na području općine Novi Travnik gdje su angažovane sve nadležne institucije od općinskog do kantonalnog nivoa, a sve u cilju fizičkog uklanjanja nelegalno izgrađenih žežnica na terenu, te je po navedenom osnovu općinskim rješenjima o prinudnom uklanjanju onesposobljeno za rad 107 žežnica, dok je 20 žežnica u fazi rušenja.
- Zaštita šuma i šumskog zemljišta od nekontrolisanog odlaganja otpadnog materijala i izvještavanje nadležnih za poduzimanje mjera na uklanjanju istog.
- Zaštita šuma po osnovu nepravilnosti koje se provode sa aspekta različitih vrsta koncesija u šumama i šumskom zemljištu.

6.7. Osnovni pokazatelji provedenih aktivnosti na zaštiti šuma i struktura podnesenih prijava

O provedenim aktivnostima čuvarske službe u toku izvještajnog perioda navode se osnovni podaci:

- Evidentirano šumskih šteta (m ³)	32.828
- Državne šume	28.806
- Privatne šume	4.022
- Izvršeno privremeno oduzimanje nelegalne drvene mase (m ³)	4.055
- Odjeljenje Jajce (općine Jajce i Dobretići)	265
- Odjeljenje Bugojno (općine G.Vakuf-Uskoplje, Bugojno i D:Vakuf)	383
- Odjeljenje Novi Travnik (općine Travnik i N.Travnik)	1.725
- Odjeljenje Busovača (općine Vitez i Busovača)	1.403
- Odjeljenje Fojnica (općine Kiseljak, Fojnica i Kreševo)	279
- Evidentiranje nezakonitosti i prijavljivanje počinitelaca nezakonitih radnji	
- Ukupan broj podnesenih prijava	1.705
- Krivičnih	265
- Prekršajnih	1.440

U skladu sa nadležnostima čuvarske službe za sve uočene i evidentirane nezakonitosti u zakonitoj proceduri podnesene su odgovarajuće prijave nadležnim sudovima i Tužilaštvu, a struktura podnesenih prijava po općinama kantona i odjeljenjima Uprave prikazana je u narednom tabelarnom pregledu.

Državne šume:

OPĆINA/ ODJELJENJE	VRSTA PODNESENE PRIJAVE								
	Bespravna sječa			Bespravan promet	Ostalo- prekršajne prijave	Ostalo- krivič. prijave	Ukupno		
	Prekrš.	Krivične	Svega				Prekr.	Kriv	Ukupno
Jajce	46	5	51	28	-	3	74	8	82
Dobretići	4	1	5	1	-	-	5	1	6
D.Vakuf-dio	35	1	36	7	-	-	42	1	43
JAJCE	85	7	92	36	-	3	121	10	131
G.Vakuf-Us	44	7	51	82	1	-	127	7	134
Bugojno	111	47	158	50	-	-	161	47	208
D.Vakuf	49	8	57	76	1	-	126	8	134
BUGOJNO	204	62	266	208	2	-	414	62	476
Travnik	103	45	148	119	3	2	225	47	272
N.Travnik	53	25	78	254	-	2	307	27	334
N.TRAVNIK	156	70	226	373	3	4	532	74	606
Vitez	141	46	187	55	6	12	202	58	260
Busovača	16	3	19	15	-	1	31	4	35
BUSOVAČA	157	49	206	70	6	13	233	62	295
Kiseljak	3	20	23	19	1	-	23	20	43
Fojnica	13	20	33	17	5	-	35	20	55
Kreševo	1	3	4	8	-	2	9	5	14
FOJNICA	17	43	60	44	6	2	67	45	112
KUŠ SBK	619	231	850	731	17	22	1367	253	1620

Privatne šume

OPĆINA/ ODJELJENJE	VRSTA PODNESENE PRIJAVE					
	Bespravna sječa			Ukupno		
	Prekršajne	Krivične	Svega	Prekršaj.	Krivične	Ukupno
Jajce	17	-	17	17	-	17
Dobretići	1	-	1	1	-	1
D.Vakuf-dio	3	-	3	3	-	3
JAJCE	21	-	21	21	-	21
G.Vakuf-Us	8	2	10	8	2	10
Bugojno	3	2	5	3	2	5
D.Vakuf	9	-	9	9	-	9
BUGOJNO	20	4	24	20	4	24
Travnik	11	-	11	11	-	11
N.Travnik	2	-	2	2	-	2
N.TRAVNIK	13	-	13	13	-	13
Vitez	4	3	7	4	3	7
Busovača	8	2	10	8	2	10
BUSOVAČA	12	5	17	12	5	17
Kiseljak	3	3	6	3	3	6
Fojnica	4	-	4	4	-	4
Kreševo	-	-	-	-	-	-
FOJNICA	7	3	10	7	3	10
KUŠ SBK	73	12	85	73	12	85

Državne i privatne šume

OPĆINA/ ODJELJENJE	VRSTA PODNESENE PRIJAVE								
	Bespravna sječa			Bespravan promet	Ostalo-prekršajne prijave	Ostal- krivične prijave	Ukupno		
	Prekršajne	Krivične	Svega				Prekršaj.	Krivične	Ukupno
Jajce	63	5	68	28	-	3	91	8	99
Dobretići	5	1	6	1	-	-	6	1	7
D.Vakuf-dio	38	1	39	7	-	-	45	1	46
JAJCE	106	7	113	36	-	3	142	10	152
G.Vakuf-Us	52	9	61	82	1	-	135	9	144
Bugojno	114	49	163	50	-	-	164	49	213
D.Vakuf	58	8	66	76	1	-	135	8	143
BUGOJNO	224	66	290	208	2	-	434	66	500
Travnik	114	45	159	119	3	2	236	47	283
N.Travnik	55	25	80	254	-	2	309	27	336
N.TRAVNIK	169	70	239	373	3	4	545	74	619
Vitez	145	49	194	55	6	12	206	61	267
Busovača	24	5	29	15	-	1	39	6	45
BUSOVAČA	169	54	223	70	6	13	245	67	312
Kiseljak	6	23	29	19	1	-	26	23	49
Fojnica	17	20	37	17	5	-	39	20	59
Kreševo	1	3	4	8	-	2	9	5	14
FOJNICA	24	46	70	44	6	2	74	48	122
KUŠ SBK	692	243	935	731	17	22	1440	265	1705

Analizom tabelarnog pregleda strukture podnesenih prijava može se konstatovati da se najveći broj prijava odnosi na bespravnu sječu (935) i bespravan promet (731).

Ako izvršimo komparaciju broja podnesenih prijava u odnosu na prethodnu godinu dolazimo do podatka da je u izvještajnom periodu podnesen manji broj prijava u odnosu na prethodnu godinu za 11,98 % ali je prioritet djelovanja nadležne čuvarske službe u izvještajnom periodu usmjeren na rješavanje „prioritetnijih slučajeva“ odnosno suzbijanje učestalih i višestrukih počinitelja da vrše nezakonite radnje. Kao primjer navodimo podatak da je u 2010. godini protiv četiri fizička lica podneseno ukupno 209 prijava (prekršajnih 161 i krivičnih 48), dok je u izvještajnom periodu protiv istih fizičkih lica ukupno podneseno 111 prijava (prekršajnih 72 i krivičnih 39).

I pored prijavljivanja evidentiranih slučajeva nezakonitosti i svih mjera koje su poduzete na zaštiti šuma nezakonite radnje na području kantona su i dalje prisutne, te ostaje prednje navedena ocjena da nadležne službe nisu u potpunosti odgovorile nastaloj situaciji u ovoj oblasti. Nesporna je činjenica da su pilane i pilanski kapaciteti (nelegalni i legalni) isključivi konzumenti nelegalno posječene drvne mase četinarara, dok su konzumenti drvne mase porijeklom od bespravne sječe lišćara uglavnom instalisani lageri i stovišta za preradu i prodaju na kojima se vrši prerada i najkvalitetnijih stabala lišćara u ogrijevno drvo, kao i lokalno stanovništvo za vlastite potrebe.

Iz analize izvršenih kontrola stoji generalna konstatacija da je kontrola rada pilanskih kapaciteta i prodajnih lagera u nedovoljnom fokusu pažnje svih nadležnih službi uključujući i čuvare šuma, što ukazuje na duboko ukorjenjene koruptivne odnose u ovom segmentu kontrole i načinu funkcionisanja iste.

7. Aktivnosti u oblasti upravno-pravnih poslova

7.1. Aktivnosti na rješavanju upravnog postupka po zahtjevima za odobravanje doznake i sječe za šume u privatnom vlasništvu

U skladu sa odredbama Uredbe o šumama i programom rada za 2011. godinu nadležnost Kantonalne uprave za šumarstvo je provođenje upravnog postupka radi odobravanja doznake i sječe stabala u privatnim šumama.

Vlasnici privatnih šuma sa područja Srednjobosanskog kantona zahtjeve za odobravanje doznake i sječe podnose u mjesno nadležnim odjeljenjima Uprave, gdje se i vode Upisnici prvostepenih predmeta upravnog postupka (UP1), a stanje upravnih predmeta u izvještajnom periodu po općinama kantona i odjeljenjima Kantonalne uprave je prikazano u narednoj tabeli.

Općina Odjeljenje	Zaprimljeno zahtjeva	Riješeno			Obustavljeno	U postupku
		Positivno	Negativno	Ukupno		
Jajce	32	20	10	30	0	2
Dobretići	4	1	0	1	0	3
JAJCE	36	21	10	31	0	5
G.Vakuf-Uskoplje	31	22	9	31	0	0
Bugojno	22	14	7	21	0	1
Donji Vakuf	25	20	5	25	0	0
BUGOJNO	78	56	21	77	0	1
Travnik	56	31	19	50	5	1
Novi Travnik	11	6	1	7	3	1
NOVI TRAVNIK	67	37	20	57	8	2
Vitez	4	3	1	4	0	0
Busovača	19	13	6	19	0	0
BUSOVAČA	23	16	7	23	0	0
Kiseljak	28	24	3	27	1	0
Fojnica	46	42	1	43	1	2
Kreševo	27	27	0	0	0	0
FOJNICA	101	93	4	97	2	2
UKUPNO	305	223	62	285	10	10

Iz navedenog tabelarnog pregleda je vidljivo da postoji relativno veći broj slučajeva obustavljanja postupka, a najčešći razlozi za obustavu su neriješeni imovinsko-pravni odnosi (vlasništvo na predmetnim parcelama), postupak eksproprijacije i ne postojanja graničnih oznaka na terenu (vidljivo i propisno razgraničenje između državne i privatne šume). Općine koje su karakteristične u vidu neusaglašenih i neažuriranih podataka novog i starog premjera su Travnik, Jajce i Gornji Vakuf-Uskoplje. U odnosu na izvještaj iz 2010 godine povećan je broj zahtjeva za sječom za 10,93%, kao i ukupan broj riješenih predmeta. Bitno je napomenuti da je u saradnji sa kantonalnom inspekcijom za šumarstvo riješeno 8 predmeta upravnog postupka.

7.2. Aktivnosti u postupku davanja mišljenja na zamjenu zemljišta

Zakon o šumama Federacije BiH propisivao je mogućnost zamjene šuma i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu za šumu i šumsko zemljište u privatnom vlasništvu, i isti

postupak je bio detaljno razrađen Pravilnikom o procedurama i vremenskim ograničenjima za prodaju šume, pravu prvenstva kupovine i uvjetima za zamjenu šume („Službene novine Federacije BiH“, broj 19/04).

U skladu sa navedenim propisima, postupak za zamjenu provodi resorno kantonalno ministarstvo uz pribavljanje, pored ostalog, mišljenja Kantonalne uprave za šumarstvo o opravdanosti ponuđene zamjene. Uredba o šumama nije propisala mogućnost ove vrste prometa šuma i šumskog zemljišta, ali je u prijelaznim i završnim odredbama iste (član 60.) regulisano da će se postupci započeti do dana prestanka primjene Zakona o šumama rješavati u skladu sa odredbama tog Zakona, a postupci započeti od dana prestanka primjene Zakona o šumama u skladu sa odredbama Uredbe.

S obzirom na navedenom u izvještajnom periodu je provedeno slijedeće:

- Od resornog ministarstva zaprimljena su 3 nova predmeta i jedna dopuna zahtjeva za zamjenu koja je već u postupku (tako da je u 2011. godine bilo ukupno 17 predmeta za rješavanje);
- Za svih 17 predmeta dato je mišljenje o opravdanosti ponuđene zamjene, i isti su upućeni u daljnju proceduru;

7.3. Aktivnosti u provedbi postupka davanja dozvole za krčenje šuma, davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i uspostavi prava služnosti

Odredbom člana 38. Uredbe o šumama regulisana je procedura davanja dozvole za krčenje šuma, koju donosi Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, uz prethodnu saglasnost kantonalnog ministarstva i mišljenja Federalne uprave. U postupku davanja navedene saglasnosti na krčenje od strane kantonalnog ministarstva, obavezno je pribavljanje mišljenja na podneseni zahtjev, koje daje Kantonalna uprava za šumarstvo.

Odlukom o uslovima i davanju šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i uspostavi prava služnosti, propisan je postupak uspostave prava služnosti i zakupa na državnom šumskom zemljištu, koji provodi resorno federalno ministarstvo, kojem Kantonalna uprava za šumarstvo podnosi izvještaj sa relevantnim podacima o šumskom zemljištu koje je predmet postupka.

U cilju provođenja aktivnosti iz vlastite nadležnosti u naprijed navedenim postupcima, u Kantonalnoj upravi formirana je stalna stručna komisija, te je izvještajnom periodu provedeno slijedeće:

- Zaprimljeno je ukupno 24 predmeta na davanje mišljenja/podnošenje izvještaja (od toga 18 predmeta se odnosi na krčenje, 5 predmeta na uspostavu prava služnosti i 1 predmet za zakup);
- Za 19 predmeta u postupku dato je mišljenje i predmeti upućeni u daljnju proceduru;
- U proceduri za rješavanje preostao je 5 predmeta (4 predmeta u postupku krčenja šuma i 1 predmet za zakup).

7.4. Pokretanje sudskih postupaka i aktivno učešće putem ovlaštenih uposlenika u svojstvu predstavnika institucije

U svim prekršajnim i krivičnim postupcima koje Kantonalna uprava za šumarstvo pokreće u skladu sa odredbama 47. Uredbe o šumama, putem svojih uposlenika kontinuirano učestvuje u istima, kako u svojstvu svjedoka, ali i u svojstvu ovlaštenih predstavnika – zastupnika institucije koja je pokrenula prekršajni postupak, u skladu sa Zakonom o prekršajima u

Federaciji Bosne i Hercegovine. Tako je u toku 2011.godine pred mjesno nadležnim općinskim sudovima Srednjobosanskog kantona, u prekršajnim postupcima pokrenutim od strane Kantonalne uprave za šumarstvo, održano ukupno 1656 usmenih pretresa uz učešće uposlenika Uprave, odnosno mjesno nadležnog odjeljenja Uprave u svakom od navedenih postupaka u svojstvu ovlaštenog predstavnika odnosno zastupnika institucije.

Od navedenih 1656 usmenih pretresa, 81 pretres je održan uz učešće predstavnika Odjeljenja Fojnica (pred Općinskim sudom u Kiseljaku, za prekršaje koji su počinjeni na području općina Fojnica, Kiseljak i Kreševo); 178 pretresa uz učešće predstavnika Odjeljenja Busovača (pred Općinskim sudom u Travniku, za prekršaje počinjene na području općina Busovača i Vitez), 673 pretresa uz učešće predstavnika Odjeljenja Novi Travnik (pred Općinskim sudom u Travniku, za prekršaje počinjene na području općina Novi Travnik i Travnik); 580 usmena pretresa uz učešće predstavnika Odjeljenja Bugojno (pred Općinskim sudom u Bugojnu, za prekršaje koji su počinjeni na području općina Gornji Vakuf-Ukoplje i Bugojno i pred Općinskim sudom Bugojno-Odjeljenje u Jajcu, za prekršaje koji su počinjeni na području općine Donji Vakuf) i 144 usmena pretresa uz učešće predstavnika Odjeljenja Jajce (pred Općinskim sudom Bugojno-Odjeljenje u Jajcu, za prekršaje koji su se desili na području općina Jajce i Dobretići).

U poređenju sa prethodnim izvještajnim periodom, u 2011. godini održano je 634 usmena pretresa više u odnosu na 2010.godinu, a što odgovara povećanju broja podnesenih prijava u 2011.godini u odnosu na 2010.godinu. Iz naprijed navedenog pregleda je vidljivo da je najviše pretresa u 2011.godine (kao i u prethodnom izvještajnom periodu) održano uz učešće predstavnika odjeljenja Novi Travnik i Bugojno, koja odjeljenja prednjače i po broju podnesenih prijava.

7.5. Saradnja sa kantonalnim šumsko-privrednim društvom u postupcima za naknadu štete počinjene u državnoj šumi

Nakon pravomoćnog okončanja naprijed navedenih postupaka, u slučajevima kada je nezakonita radnja pa tako i šteta počinjena u državnoj šumi, Uprava blisko saraduje sa ŠPD/ŠGD „Srednjobosanske šume/Šume Središnje Bosne“ d.o.o. Donji Vakuf, na način da im kontinuirano prosljeđuje pravosnažna rješenja općinskih sudova na daljnji postupak u cilju ostvarivanja imovinsko-pravnog zahtjeva, obzirom da je u predmetnim slučajevima kantonalno šumskoprivredno društvo oštećena strana. Tako je u toku izvještajnog perioda kantonalnom šumskoprivrednom društvu proslijeđeno ukupno 961 sudska odluka na daljnu realizaciju, vezano za naknadu štete od lica koje je odgovorno za istu. Od navedenog broja, proslijeđeno je 430 rješenja Općinskog suda u Travniku, 324 rješenja Općinskog suda u Bugojnu, 170 rješenja Općinskog suda Bugojno-Odjeljenje u Jajcu, 16 odluka Kantonalnog suda u Novom Travniku i 21 odluka Kantonalnog tužilaštva koje se uglavnom odnose na obustavu istrage ili odluke o neprovođenju istrage zbog nedostatka dokaza.

7.6. Aktivnosti iz oblasti radno-pravnih odnosa uposlenika

7.6.1. Provođenje disciplinskih postupaka protiv namještenika

U Kantonalnoj upravi za šumarstvo formirana je prvostepena disciplinska komisija za provođenje disciplinskog postupka zbog povrede službene dužnosti namještenika.

U izvještajnom periodu po tom osnovu je provedeno slijedeće:

- Pokrenuto šest disciplinskih postupaka od kojih su četiri okončana, jedan u toku, a jedan postupak je suspendovan do okončanja krivičnog postupka pokrenutog protiv namještenika;
- Okončan jedan postupak koji je pokrenut u prethodnom izvještajnom periodu;

- Dodatna dva slučaja okončana mirnim putem u postupku medijacije, bez provođenja disciplinskog postupka;
- Održana dva pripremna ročišta pred nadležnim općinskim sudom u slučajevima ranije pokrenutih sudskih postupaka radi poništenja rješenja Drugostepene disciplinske komisije;

7.6.2. Ocjenjivanje državnih službenika i namještenika

Na početku izvještajnog prioda proveden je postupak ocjene rada državnih službenika i namještenika za prethodnu godinu (2010.), u skladu sa propisima koji regulišu isto. Početkom 2012.godine proveden je postupak ocjene rada državnih službenika i namještenika za 2011.godinu, te je u narednoj tabeli prikazan je uporedni pregled ocjena za sve uposlenike Uprave u 2010. i 2011.godini.

R b	DIREKCIJA I ORGANIZACIONE JEDINICE	Izuzetno uspješan		Uspješan		Zadovoljava		Nezadovoljava		Neocjenjen		UKUPNO	
		2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
1	Direkcija Uprave	3	4	1	1	-	-	-	-	2	1	6	6
2	Odjeljenje Jajce	2	1	4	5	7	5	-	2	-	-	13	13
3	Odjeljenje Bugojno	4	-	18	16	7	9	-	3	-	-	29	28
4	Odjeljenje N.Travnik	4	-	14	6	3	9	-	6	1	-	22	21
5	Odjeljenje Busovača	3	-	5	7	4	4	-	-	1	1	13	12
6	Odjeljenje Fojnica	10	7	9	8	-	5	-	-	1	1	20	21
	UKUPNO	26	12	51	43	21	32	-	11	5	3	103	101

7.6.3. Ostale aktivnosti iz oblasti radno pravnih odnosa

U izvještajnom periodu tri uposlenika Uprave su doživjela povredu na radu, te je proveden postupak obavještanja nadležnog inspektora zaštite na radu o istome kako bile provedene aktivnosti iz njegove nadležnosti.

Pet uposlenika je u 2011. godini steklo pravo na isplatu jubilarne nagrade, o čemu su donesena odgovarajuća rješenja. Od navedenog broja jedan uposlenik je ostvario pravo na jubilarnu nagradu zbog navršenih 15 godina, a preostala četiri uposlenika zbog navršenih pet godina neprekidnog rada u organima uprave.

7.7. Izrada i dostavljanje periodičnih i godišnjih izvještaja o radu i programa rada institucije

U toku 2011.godine izrađeni su i resornom ministarstvu prosljeđeni radi daljnje dostave nadležnim organima i institucijama:

- Izvještaj o radu Kantonalne uprave za šumarstvo za period 01.01.2010.-31.12.2010. godine,
- Izvještaj o radu Kantonalne uprave za šumarstvo za period 01.01.2011.-30.06.2011.godine,
- Pogram rada Kantonalne uprave za šumarstvo za 2012.godinu.

7.8. Uspostava sistema interne kontrole

U toku izvještajnog perioda doneseno je nekoliko internih aktata u procesu uspostave sistema interne kontrole u Kantonalnoj upravi za šumarstvo, u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika, i to:

- Pravila o načinu trošenja sredstava namijenjenih za usluge reprezentacije;
- Pravila o korištenju godišnjeg odmora, plaćenog i neplaćenog odsustva zaposlenih u Kantonalnoj upravi za šumarstvo;

- Pravila za rješavanje o pravu uposlenika na naknadu troškova za prijevoz na posao i s posla;
- Uputstvo o evidentiranju prisustva na poslu uposlenika Kantonalne uprave za šumarstvo,
- Poslovnik o radu Stručnog kolegija Kantonalne uprave za šumarstvo i
- Pravilnik o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima.

7.9. Administrativno-tehnički poslovi

Uprava za šumarstvo se u svakodnevnom radu pridržava pravila i načela kancelarijskog poslovanja u koje se ubraja poslovanje s aktima - otvaranje, pregledanje i raspoređivanje pošte odnosno akata, njihovo dostavljanje u rad, administrativno-tehničko obrađivanje akata, razvođenje i arhiviranje, kao i drugi administrativno tehnički poslovi koji su u neposrednoj vezi sa navedenim - prijem stranaka, upućivanje o načinu ostvarivanja njihovih pravima i slično. Poslove koji se odnose na prijem akata, te njihovo upisivanje u osnovne knjige evidencija, kao i otpremanje pošte obavlja zajednička pisarnica koja je formirana za sve organe uprave Vlade SBK/KSB. Tako je u izvještajnom periodu u djelovodnik predmeta i akata Kantonalne uprave za šumarstvo zavedeno 202 nova predmeta.

U mjesno nadležnim – dislociranim odjeljenjima Uprave se također vode djelovodnici predmeta i akata, ali i upisnici prvostepeni predmeta upravnog postupka (UP-1), u koje se zavode svi predmeti po zahtjevima građana za doznaku i sječu stabala u privatnoj šumi.

8. Aktivnosti na obilježavanju „2011.-Međunarodne godine šuma“

8.1. Javni natječaj za učenike osnovnih škola

U toku februara 2011. godine od strane Udruženja inženjera i tehničara šumarstva FBiH raspisan je javni natječaj za učenike osnovnih škola sa područja cijele Bosne i Hercegovine na temu „2011.-Međunarodna godina šuma“. Predmetnim natječajem su pozvana djeca – učenici osnovnih škola, uzrasta 6-14 godina da svojim literarnim i likovnim radovima koji sadrže teme o šumi učestvuju i na taj način daju svoj doprinos obilježavanju ove manifestacije. Uprava za šumarstvo je, uvažavajući činjenicu da je svijest o značaju šuma za unapređenje i zaštitu životne sredine potrebno razvijati već od ovog uzrasta, o istome pojedinačno obavijestila sve osnovne škole na području Srednjobosanskog kantona, kao i resorno kantonalno ministarstvo, te ih pozvala da uzmu učešće u istome.

8.2. Naučna konferencija „Šume - indikator kvaliteta okoliša“

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine organizovala je u martu 2011.godine naučnu konferenciju pod nazivom „Šume-indikator kvalitete okoliša“ na kojoj su predstavljeni brojni stručni referati kao i poster prezentacije. Kantonalna uprava za šumarstvo je određenim finansijskim sredstvima podržala konferenciju, te putem svojih predstavnika propratila održavanje iste.

8.3. Četvrta godišnja zajednička konferencija o šumarstvu BiH

U organizaciji Vanjsko/spoljnje trgovinske komore BiH, FIRME Consortium BiH, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH i Šumarskog fakulteta Sarajevo, u Sarajevu je u toku marta 2011. godine održana Četvrta godišnja zajednička konferencija o šumarstvu BiH s ciljem utvrđivanja stanja i napretka u reformama u šumarstvu i analiza aktivnosti na unapređenju održivog šumarstva u BiH, jačanje saradnje u projektima i aktivnostima vezanim za reforme u šumarstvu, te definisanje okvira strategije za buduće

aktivnosti. Uprava je imala aktivno učešće u radu konferencije, te je za navedenu konferenciju sačinjena posebna Studija slučaja „Iskustva i prevencije i mjere protiv nezakonitih postupanja u šumarstvu SBK“ koja je od strane predstavnika Uprave prisutnim i prezentovana na konferenciji.

Obzirom da navedena Studija u potpunosti definiše stanje i sliku šumarstva na području Kantona, te da obrađuje i na svrsishodan način precizira mjere i aktivnosti na rješavanju trenutne problematike u šumarskom sektoru Kantona ista je od strane prisutnih posebno propraćena, a nakon održane konferencije iskazana je zainteresovanost da se pomenuta studija prezentira i na drugim mjestima odnosno manifestacijama, konferencijama i sl.

8.4. Svečana manifestacija „Međunarodna godina šuma-2011.“ u Bugojnu

U Bugojnu je dana 24.03.2011.godine održana centralna manifestacija u okviru obilježavanja „Međunarodne godine šuma - 2011“ u Federaciji Bosne i Hercegovine, u organizaciji Udruženja inženjera i tehničara šumarstva Federacije BiH, Kantonalne uprave za šumarstvo SBK/KSB, Općine Bugojno i ŠPD/ŠGD „Srednjobosanske šume/Šume Središnje Bosne“ d.o.o. Donji Vakuf.

Svečani dio manifestacije započeo je prijemom visoke delegacije kod načelnika Općine Bugojno Hasana Ajkunića, koju je činilo preko 30 članova predstavnika javnog i političkog života svih nivoa vlasti, kao i predstavnika šumarskih institucija svih nivoa organizovanja, nakon čega je, uz veliku medijsku pažnju, izvršena promotivna sadnja deset sadnica rijetkih hortikulturnih vrsta drveća u parku ispred Općine Bugojno. Paralelno sa odvijanjem ovih aktivnosti u motelu „Heko“ u Bugojnu održana je IX Redovna godišnja skupština Udruženja inženjera i tehničara šumarstva Federacije BiH.

Po završetku Redovne skupštine pristupilo se zvaničnom programu otvaranja svečane manifestacije u povodu „Međunarodne godine šuma“ iskazivanjem pozdravnih riječi i dobrodošlice, izlaganjem stručnog referata pod nazivom „Uloga šuma u rješavanju globalnih ekoloških i društvenih problema“ od strane prof.dr. Mersudina Avdibegovića. Centralni dio manifestacije je bio posvećen liku i djelu nedavno preminulog doajena bosanskohercegovačkog šumarstva rhm. Seada Hadžiabdića, o kome je govorio njegov dugogodišnji saradnik i prijatelj Ismet Zečević, dipl.ing.šum.

U znak sjećanja i priznanja za izuzetan doprinos šumarskom sektoru, porodici rhm. Seada – kćerkama Lejli i Almi uručene su plakete počasnog člana Udruženja šumarskih inženjera i tehničara FBiH kao i počasnog člana Saveza lovačkih udruženja BiH, ali i prigodan suvenir kao sjećanje na održanu manifestaciju. Istovremeno sa uručivanjem počasnih plaketa i priznanja, a povodom natječaja za likovne i literarne radove na temu „Međunarodna godina šuma – 2011“, koji je za učenike osnovnih škola sa područja cijele Bosne i Hercegovine raspisalo Udruženje inženjera i tehničara FBiH, izvršeno je proglašenje pobjednika i uručivanje diploma i nagrada autorima najboljih likovnih i literarnih radova.

8.5. Druga šumarijada FBiH

U organizaciji ŠPD/ŠGD „Srednjobosanske šume/Šume Središnje Bosne“ d.o.o. Donji Vakuf na planini Vlašić općina Travnik dana 10. i 11.06 2011. godine održana je „Druga Šumarijada FBiH“ na kojoj su učestvovali predstavnici kantonalnih poduzeća koja gospodare državnim šumama, predstavnici Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Kantonalna uprava za šumarstvo SBK/KSB. Takmičarski dio se sastojao iz dva dijela i isti se odvijao u pojedinačnim i ekipnim konkurencijama i to: takmičenje u sportskim disciplinama (šah, mali nogomet, odbojka, skok u dalj, trčanje, potezanje konopca) i u šumarskim disciplinama (okretanje mača, prerez trupca, obaranja stabla na balon i dr.). U pogledu ostvarenih rezultata bitno je napomenuti da su predstavnici Uprave u disciplini šah osvojili treće mjesto.

8.6. Svečana manifestacija „Međunarodna godina šuma-2011.“ u Travniku

U Centru za kulturu općine Travnik je dana 15.12.2011. godine održana svečana manifestacija „Međunarodna godina šuma-2011.“ u organizaciji Općine Travnik, Kantonalne uprave za šumarstvo SBK/KSB, Udruženja „Vlašić Planet Živora“ Travnik, Udruženja „Baština“ Novi Travnik i Foto kluba „FOT“ Travnik, na kojoj je predstavljeno i promovisano nekoliko završenih projekata usmjerenih na obilježavanje Međunarodne godine šuma, koji su ujedno i podržani od strane Ministarstva šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede-Kantonalne uprave za šumarstvo iz sredstava Budžeta sa pozicije Transfer za program „Poticaj šumama, prema članu 50. Uredbe o šumama“. Pored brojnih učesnika predstavnika institucija svih nivoa vlasti, preduzeća šumarstva i drugih organizacija, Kantonalna uprava je posebno obavijestila i pozvala na učešće sve obrazovne institucije sa područja općine Travnik. Ovom manifestacijom su završene aktivnosti na obilježavanju Međunarodne godine šuma u izvještajnom periodu, dok će se i u toku 2012. godine nastaviti sa započetim aktivnostima u cilju promocije šuma i šumarstva.

9. Aktivnosti na vođenju registara i knjiga evidencija

Iako je Pravilnik o obliku i načinu vođenja knjiga i registara evidencije („Službene novine Federacije BiH“, broj 58/04), temeljem pomenute Presude Ustavnog suda Federacije BiH, formalno-pravno stavljen van snage, Uprava je u nedostatku relevantnog propisa koji reguliše isto u izvještajnom periodu nastavila voditi sve registre i knjige evidencija koji su bili propisani navedenim Pravilnikom, kako slijedi:

- Registar strogo zaračunljivih tiskanica (RSZT) – vodi se u direkciji Uprave i odjeljenjima;
- Registar knjiga (RKNJ) - vodi se u direkciji Uprave i odjeljenjima;
- Registar šumskih čekića (RŠČ) – vodi se u direkciji Uprave;
- Registar izvedbenih projekata (RIP) – vodi se u direkciji Uprave i odjeljenjima;
- Registar šumskih šteta (RŠŠ) - vodi se u direkciji Uprave i odjeljenjima;
- Registar šumskih požara (RŠP) – vodi se u direkciji Uprave i odjeljenjima;
- Registar uzurpacija šuma i šumskog zemljišta (RUŠ) - vodi se u direkciji Uprave i odjeljenjima.

10. Ekonomsko - finansijska analiza

Zakonom o izvršavanju budžeta Srednjobosanskog kantona za 2011. godinu uređena je struktura prihoda i izdataka, izvršavanje Budžeta kao prava i obaveze po osnovu budžetskih sredstava. U skladu sa tim zakonom Kantonalna uprava za šumarstvo je koristila budžetska sredstva za namjene utvrđene budžetom do iznosa utvrđenog u Posebnom dijelu Budžeta.

Budžetska sredstva su korištena u skladu sa finansijskim planom, dinamikom i u visini koja je utvrđena mjesečnim operativnim planom. Ministarstvu finansija blagovremeno su dostavljani tromjesečni i mjesečni planovi izvršenja Budžeta.

10.1. Pregled prihoda

Budžetom Srednjobosanskog kantona za 2011. godinu (član 2. stav 1.A) utvrđeni su prihodi u grupi 151 (Posebne naknade) u iznosu od 2.250.100,00 KM.

U skladu sa Uredbom o šumama, koja se primjenjivala u budžetskoj 2011. godini, ali i uplate zaostalih obaveza po osnovu Naknada za korištenje šuma u skladu sa Zakonom o šumama (Službene novine Federacije BiH“, br. 20/02, 29/03 i 37/04), prema podacima Ministarstva finansija Srednjobosanskog kantona u periodu od 01.01.2011. godine do

31.12.2011. godine uplaćene su naknade u iznosu od 788.175,04 KM ili 35,02 % od ukupno planiranog iznosa, a pregled uplate naknada prikazan je u narednom tabelarnom prikazu.

Vrsta prihoda	OPIS	Utvrđeno budžetom (KM)	Ostvareno	
			(KM)	%
722451	Naknada za općekorisne funkcije šuma	300.000,00	451.397,59	150,46
722452	Naknada za obavljanje struč. poslova u privat. šumama	-	271,20	-
722453	Naknada za izdvajanje iz šumsko-privrednog područja	-	110.800,00	-
722454	Naknada za korištenje državnih šuma	100,00	0,00	0,00
722455	Naknada u postupku promjene namjene šumskog zemljišta-krčenje šuma	90.000,00	4.182,44	4,64
722459	Ostali prihodi za korištenje, zaštitu i unapređenje šuma	10,00	3.900,13	
722541	Naknada za korištenje općekorisnih funkcija šuma	1.300.000,00	168.283,08	12,94
722542	Sredstva za proširenu biološku reprodukciju šuma	500.000,00	430,98	0,08
722543	Naknada za krčenje šuma	20.000,00	0,00	0,00
722544	Naknada za ograničeno korištenje šuma	5.000,00	80,00	1,60
722545	Sredstva za jednostavnu biološku reprodukciju šuma	35.000,00	48.829,62	139,51
Ukupno		2.250.110,00	788.175,04	35,02

10.2. Pregled rashoda

Budžetom Srednjobosanskog kantona za 2011. godinu utvrđeni su izdaci Kantonalne uprave za šumarstvo na razdjelu 19. glava 02. u ukupnom iznosu od 2.106.900,00 KM (izmjenjeni budžet za 2011. godinu), a izvršenje i procenat korištenja navedenih sredstava prikazani su u narednom tabelarnom pregledu.

OPIS	Izmjenjeni budžet za 2011.godinu	Izvršenje za 2011.	
		KM	%
Plaće i naknade	1.613.800,00	1.594.679,59	98,82
Doprinosi poslodavca	136.300,00	132.425,23	97,16
Izdaci za materijal i usluge	264.000,00	261.396,33	99,01
Tekući transferi sredstava	50.000,00	34.266,00	68,53
Kapitalni izdaci	42.800,00	40.769,81	95,26
UKUPNO	2.106.900,00	2.063.536,96	97,94

Iz prednje navedenog tabelarnog pregleda vidljivo je da je izvršenja budžeta Kantonalne uprave za šumarstvo za 2011. godinu u iznosu od 2.063.536,96 KM ili 97,94 % planiranih budžetskih sredstava.

10.3. Aktivnosti na praćenju ekonomskog stanja u šumarstvu

Aktivnosti na praćenju ekonomskog stanja u šumarstvu vrši se na osnovu praćenja i realizacije šumskoprivredne osnove, kao i cjenovnika proizvoda u šumarstvu koji su definisani od strane kantonalnog šumskoprivrednog društva.

Prema niže navedenoj tabeli dati su osnovni uporedni pokazatelji o poslovanju za 2007., 2008., 2009., 2010. i 2011. godinu kako slijedi.

Red. br.	ELEMENTI POSLOVANJA	PLAN/ REALIZACIJA	VRIJEDNOST (KM)				
			2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
1	Ukupan prihod	Plan	30.428.277	39.906.400	28.013.848	31.817.836	30.534.233
		Realizacija	32.463.818	34.965.797	26.918.855	28.099.200	30.172.597
2	Ukupan prihod od drveta i ostalih proiz. u šumarst.	Plan	29.029.727	31.293.372	26.174.291	30.110.239	29.118.192
		Realizacija	28.413.750	32.468.932	25.108.506	27.057.929	28.878.503
3	Troškovi proizvodnje	Plan	29.110.329	39.247.350	27.165.456	31.682.901	30.023.665
		Realizacija	32.358.591	34.876.537	28.603.531	30.225.418	29.559.123
4	Dobit	Plan	463.171	659.050	71.816	134.935	510.568
		Realizacija	105.227	89.260			613.468
5	Gubitak	Plan					
		Realizacija			1.684.676	2.126.218	
6	Prosječan broj uposlenih	Plan	953	898	892	869	832
		Realizacija	986	933	850	861	829

Iz prednje prezentiranih uporednih pokazatelja prepoznaje se značajnije ostvarenje prihoda ŠPD-a u 2007. i 2008. godini u odnosu na prihod u 2009. i 2010. godini, a što je rezultiralo i negativnim poslovnim rezultatom, tako da je preduzeće poslovalo sa gubitkom od 1.684.676 KM u 2009.godini, odnosno sa 2.126.218 KM u 2010.godini. Na osnovu uporednih pokazatelja realizacije fizičkog obima proizvodnje prepoznatljivo je povećanje fizičkog obima proizvodnje u 2011.godini i izvršenje istog u planskim okvirima, a što je rezultiralo i povećanjem ukupnog prihoda u odnosu na 2010.godinu i isto, uz smanjenje troškova proizvodnje na godišnjem nivou pozitivno uticalo na zaustavljanje trenda negativnog poslovanja preduzeća, tako da je poslovanje u 2011. godini rezultiralo pozitivnim finansijskim rezultatom (ostvarena dobit u iznosu od 613.468 KM). Iako je u 2011. godini iskazan rezultat poslovanja sa dobiti od 613.468 KM, zabrinjavajućim se čini podatak da potraživanja ovog preduzeća na dan 31.12.2011. godine iznose 8.141.053 KM, a dospjele neplaćene obaveze na isti dan 11.593.303 KM.

11. Ostale aktivnosti

11.1. Aktivnosti na upoznavanju javnosti sa stanjem u oblasti šumarstva

U skladu sa Programom rada Kantonalne uprave za šumarstvo za 2010.godinu, vršene su aktivnosti na upoznavanju javnosti sa stanjem u oblasti šumarstva na slijedeći način:

- Putem redovnog periodičnog, polugodišnjeg i godišnjeg izvještavanja
- Upoznavanje javnosti o aktivnostima Uprave putem Web sajta Vlade SBK
- Redovnim izvještavanjem Federalne uprave za šumarstvo putem dostave svih navedenih izvještaja
- Redovnom godišnjom dostavom Informacije o realizaciji godišnjeg plana gospodarenja šumama za tekuću godinu i planovima gospodarenja za narednu godinu, svim općinskim vijećima i načelnicima općina SBK
- Izvještavanjem po osnovu realizacije zajedničkih sastanaka kantonalnih uprava za šumarstvo Federacije BiH organizovanih od strane Federalne uprave za šumarstvo i dr.
- Izvještavanjem po osnovu realizacije zajedničkih sastanaka resornog ministarstva Kantonalne uprave za šumarstvo i kantonalnog šumsko-gospodarskog društva

11.2. Aktivnosti na održavanju sastanaka stručnog kolegija

U toku 2011.godine održano je pet sastanaka stručnog kolegija Kantonalne uprave za šumarstvo, od kojih su dva održana u proširenom sastavu (pored stalnih članova – direktor, stručni savjetnici i upravnici odjeljenja, istom su prisustvovali svi kontrolni čuvari šuma). Na navedenim sastancima razmatrana je aktuelna problematika iz nadležnosti Uprave, doneseni zaključci koji imaju obavezujući karakter. Na jednom od sastanaka razmatran je tekst Zakona o šumama predlagača Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, u vezi kojeg su date primjedbe, komentari i sugestije na Zakon i iste upućene predlagaču.

11.3. Aktivnosti na provedbi obuka i stručnog usavršavanja

Tokom izvještajnog perioda uposlenici Kantonalne uprave za šumarstvo su prisustvovali nizu seminara i obuka u cilju dodatne edukacije i stručnog usavršavanja u organizaciji Agencije za državnu službu Federacije BiH, Privredne komore Zeničko-dobojskog kantona, Udruženja inženjera i tehničara šumarstva FBIH. Učesnici seminara i savjetovanja sva stečena iskustva redovno prenose ostalim uposlenicima po mjesno nadležnim odjeljenjima Uprave.

11.4. Saradnja s ostalim institucijama i službama

Kantonalna uprava za šumarstvo u skladu sa vlastitim nadležnostima kontinuirano i redovno vrši poslovnu korespondenciju i saradnju sa ostalim institucijama i službama općinskog, kantonalnog kao i Federalnog nivoa kao što su:

- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
- Federalna uprava za šumarstvo
- Federalna uprava za inspekcijske poslove
- Federalna uprava za civilnu zaštitu
- Ministarstvo unutrašnjih poslova SBK
- Ministarstvo privrede SBK
- Kantonalna uprava za geodetske poslove
- Kantonalno šumskoprivredno društvo
- Turistička zajednica SBK
- Općine SBK
- SNV-međunarodna holandska organizacija za razvoj
- GTZ –međunarodna njemačka organizacija za razvoj
- Institut za hidrotehniku građevinskog fakulteta u Sarajevu
- Nevladine organizacije i dr.

Travnik, maj 2012. godine

DIREKTOR
Ševal Konjalić, dipl.ing.šum.